

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

4 октомври 2011 година *

Съдържание

I — Правна уредба	I - 9168
A — Международно право	I - 9168
B — Право на Съюза	I - 9171
1. Директиви в областта на излъчването	I - 9171
2. Директиви в областта на интелектуалната собственост	I - 9178
B — Национална правна уредба	I - 9184
II — Спорове по главните производства и преюдициални въпроси	I - 9186
A — Предоставянето на лицензионни права за излъчване на срещи от Premier League	I - 9186
B — Излъчването на срещите от Premier League	I - 9188
III — По преюдициалните въпроси	I - 9203
A — Относно правилата, приложими към приемането на кодирани предавания с произход от други държави членки	I - 9203
3. Предварителни бележки	I - 9203
4. Директивата за достъпа под условие	I - 9204

* Език на производството: английски.

- а) По тълкуването на понятието „незаконно устройство“ по смисъла на член 2, буква д) от Директивата за достъпа под условие (първи въпрос по дело C-403/08, както и първи и втори въпрос по дело C-429/08) ..... I - 9204
- б) По тълкуването на член 3, параграф 2 от Директивата за достъпа под условие (трети въпрос по дело C-429/08) ..... I - 9206
- в) По другите въпроси относно Директивата за достъпа под условие ..... I - 9208
3. Нормите на ДФЕС в областта на свободното движение на стоки и свободното предоставяне на услуги ..... I - 9208
- а) По отношение на забраната за вноса, продажбата и използването на чуждестранни средства за декодиране (осми въпрос, буква б) и първа част от девети въпрос по дело C-403/08, както и шести въпрос, подточка i) по дело C-429/08) ..... I - 9208
- i) По установяването на приложимите правни норми ..... I - 9209
- ii) По наличието на ограничение на свободното предоставяне на услуги ..... I - 9210
- iii) По обосноваването на ограничението на свободното предоставяне на услуги поради целта да се защитят права на интелектуална собственост ..... I - 9212
- Становища, представени на Съда ..... I - 9212
- Отговор на Съда ..... I - 9213
- iv) По обосноваването на ограничението на свободното предоставяне на услуги с оглед на целта да се поощри публиката да посещава футболните стадиони ..... I - 9219
- б) Относно използването на чуждестранни средства за декодиране вследствие на предоставяне на фиктивна идентичност и фиктивен адрес и относно използването на тези средства за търговски цели (осми въпрос, буква в) по дело C-403/08 и шести въпрос, подточки ii) и iii) по дело C-429/08) ..... I - 9220

в)	По другите въпроси, свързани със свободата на движение (втора част на девети въпрос по дело С-403/08 и седми въпрос по дело С-429/08)	I - 9222
4.	Правилата на ДФЕС в областта на конкуренцията	I - 9223
Б —	Относно правилата, свързани с използването на предаванията след тяхното приемане	I - 9226
1.	Предварителни бележки	I - 9226
2.	Относно правото на възпроизвеждане, предвидено в член 2, буква а) от Директивата относно авторското право (четвърти въпрос по дело С-403/08)	I - 9228
3.	Относно предвиденото в член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право изключение от правото на възпроизвеждане (пети въпрос по дело С-403/08)	I - 9230
а)	Предварителни бележки	I - 9230
б)	Относно спазването на условията, предвидени в член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право	I - 9232
4.	Относно понятието „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директивата относно авторското право (шести въпрос по дело С-403/08)	I - 9236
5.	Относно действието на Директивата за спътниковото излъчване (седми въпрос по дело С-403/08)	I - 9242
IV —	По съдебните разноски	I - 9242

По съединени дела С-403/08 и С-429/08

с предмет преюдициални запитвания, отправени на основание член 234 ЕО от High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Обединено кралство), и High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative

Court) (Обединено кралство), с актове от 11 и 28 юли 2008 г., постъпили в Съда съответно на 17 и 29 септември 2008 г., в рамките на производства по дела

Football Association Premier League Ltd,

NetMed Hellas SA,

Multichoice Hellas SA

срещу

QC Leisure,

David Richardson,

AV Station plc,

I - 9162

Malcolm Chamberlain,

Michael Madden,

SR Leisure Ltd,

Philip George Charles Houghton,

Derek Owen (C-403/08)

и

Karen Murphy

срещу

Media Protection Services Ltd (C-429/08)

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н А. Tizzano, г-н J. N. Cunha Rodrigues, г-н К. Lenaerts, г-н J.-С. Bonichot, г-н Ал. Арабаджиев и г-н J.-J. Kasel, председатели на състави, г-н А. Borg Barthet, г-н М. Пешич, г-н J. Malenovský (докладчик) и г-н Т. von Danwitz, съдии,

генерален адвокат: г-жа J. Kokott,
секретар: г-жа L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 5 октомври 2010 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Football Association Premier League Ltd, NetMed Hellas SA и Multichoice Hellas SA, от г-н J. Mellor, QC, г-н N. Green, QC, г-жа С. Мау, г-н А. Robertson, barristers, г-н S. Levine, г-н М. Pullen и г-жа R. Hoy, solicitors,
- за QC Leisure, г-н Richardson, AV Station plc, г-н Chamberlain и г-н Madden, SR Leisure Ltd, г-н Houghton и г-н Owen — от г-н М. Howe, QC, г-н А. Norris, г-н S. Vousden, г-н Т. St Quentin и г-жа М. Demetriou, barristers, и г-н P. Dixon и г-н P. Sutton, solicitors,
- за г-жа Murphy, от г-н М. Howe, QC, г-н W. Hunter, QC, г-жа М. Demetriou, barrister, и г-н P. Dixon, solicitor,

- за Media Protection Services Ltd, от г-н J. Mellor, QC, г-н N. Green, QC, г-жа H. Davies, QC, г-жа C. May, г-н A. Robertson и г-н P. Cadman, barristers,

- за правителството на Обединеното кралство, от г-жа V. Jackson и г-н S. Hathaway, в качеството на представители, подпомагани от г-жа J. Stratford, QC,

- за чешкото правителство, от г-жа K. Havlíčková, в качеството на представител,

- за испанското правителство, от г-жа N. Díaz Abad, в качеството на представител,

- за френското правителство, от г-н G. de Bergues и г-жа V. Beaupère-Manokha, в качеството на представители,

- за италианското правителство, от г-жа G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от г-н L. D'Ascia, avvocato dello Stato,

- за Европейския парламент, от г-н J. Rodrigues и г-н L. Visaggio, в качеството на представители,

- за Съвета на Европейския съюз, от г-н F. Florindo Gijón и г-жа G. Kimberley, в качеството на представители,

- за Европейската комисия, от г-н X. Lewis, г-н H. Krämer, г-н I. V. Rogalski, г-н J. Bourke и г-жа J. Samnadda, в качеството на представители,

- за Надзорния орган на ЕАСТ, от г-н O. J. Einarsson и г-н M. Schneider, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 3 февруари 2011 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването
  - на Директива 98/84/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 1998 година относно правната защита на услуги, основаващи се на или състоящи се от достъп под условие (ОВ L 320, стр. 54; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 3, стр. 73, наричана по-нататък „Директивата за достъпа под условие“),

  - на Директива 93/83/ЕИО на Съвета от 27 септември 1993 година относно координирането на някои правила, отнасящи се до авторското право и сродните му права, приложими към спътниковото излъчване и кабелното предаване (ОВ L 248, стр. 15; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 134, наричана по-нататък „Директивата за спътниковото излъчване“),

- на Директива 89/552/ЕИО на Съвета от 3 октомври 1989 година относно координирането на някои разпоредби, формулирани в действащи закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до упражняване на телевизионна дейност (ОВ L298, стр. 23; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 215), изменена с Директива 97/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 1997 година (ОВ L202, стр. 60; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 2, стр. 232, наричана по-нататък „Директивата „Телевизия без граници““),

  - на Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L167, стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230, наричана по-нататък „Директивата относно авторското право“),

  - както и на членове 34 ДФЕС, 36 ДФЕС, 56 ДФЕС и 101 ДФЕС.
- 2 Запитванията са отправени в рамките на спор на Football Association Premier League Ltd (наричана по-нататък „FAPL“), NetMed Hellas SA (наричано по-нататък „NetMed Hellas“) и Multichoice Hellas SA (наричано по-нататък „Multichoice Hellas“) (общо наричани по-нататък „FAPL и др.“) с QC Leisure, г-н Richardson, AV Station plc (наричано по-нататък „AV Station“), г-н Chamberlain, г-н Madden, SR Leisure Ltd, г-н Houghton и г-н Owen (всички наричани по-нататък „QC Leisure и др.“) (по дело C-403/08), както и на спор на г-жа Murphy с Media Protection Services Ltd (наричано по-нататък „MPS“) (по дело C-429/08) по отношение на търговията и използването в Обединеното кралство на средства за декодиране, които предоставят достъп до услуги за спътниково излъчване, предоставяни от излъчваща организация, произвеждат се и се търгуват с разрешението на тази организация, но се използват против нейната воля извън географската зона, за която са доставени (наричани по-нататък „чуждестранни средства за декодиране“).

I — Правна уредба

A — Международно право

- 3 Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост, което е приложение 1 В към Споразумението за създаване на Световната търговска организация, подписано в Маракеш на 15 април 1994 г., е одобрено с Решение 94/800/ЕО на Съвета от 22 декември 1994 година относно сключването от името на Европейската общност, що се отнася до въпроси от нейната компетентност, на споразуменията, постигнати на Уругвайския кръг на многостранните преговори (1986—1994 г.) (ОВ L 336, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 10, стр. 3).

- 4 Член 9, параграф 1 от Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост предвижда:

„Страните членки следва да спазват разпоредбите на членове от 1 до 21 от Бернската конвенция (1971 г.) и приложението към нея. Същевременно страните членки не следва да имат права или задължения въз основа на това споразумение относно правата, предоставени по чл. 6 bis от тази конвенция или на производящите от него права“.

- 5 Съгласно член 11, първа алинея от Бернската конвенция за закрила на литературните и художествени произведения (Парижки акт от 24 юли 1971 г.) в редакцията ѝ след изменението от 28 септември 1979 г. (наричана по-нататък „Бернска конвенция“):

„Авторите на драматични, драматично-музикални и музикални произведения имат изключителното право да разрешават:

- i) публичното представяне или изпълнение на произведенията си, включително публично представяне или изпълнение с каквито и да е средства или способности;
- ii) всяко публично съобщаване на представление или изпълнение на техни произведения“.

- 6 Член 11 bis, първа алинея от Бернската конвенция предвижда:

„Авторите на литературни и художествени произведения имат изключителното право да разрешават:

- i) излъчването по безжичен път на произведенията си или публичното им съобщаване по какъвто и да е друг начин за безжично разпространение на знаци, звуци или образи;
- ii) всяко публично съобщаване по жичен път или преизлъчването на произведение, вече излъчено или излъчвано в момента по безжичен път, когато те се осъществяват от организация, различна от първоначалната;

iii) публичното съобщаване на произведение, вече излъчено или излъчвано в момента по безжичен път, по високоговорители или други подобни апарати, предаващи чрез знаци, звуци или образи“.

7 В рамките на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) на 20 декември 1996 г. в Женева са приети Договорът на СОИС за изпълненията и звукозаписите (наричан по-нататък „Договорът за изпълненията и звукозаписите“), както и Договорът на СОИС за авторското право (наричан по-нататък Договорът за авторското право). Двата договора са одобрени от Общността с Решение 2000/278/ЕО на Съвета от 16 март 2000 г. (ОВ L89, стр. 6; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 20, стр. 212).

8 Съгласно член 2, буква ж) от Договора за изпълненията и звукозаписите:

„За целите на този международен договор:

[...]

ж) „представяне пред обществена аудитория“ на представление или на фонограма означава представянето пред обществена аудитория чрез всякакви други средства, с изключение на разпространение в ефир, на звук от представление или възпроизведен звук, записан под формата на фонограма; за целите на член 15 представяне пред обществена аудитория включва звук или възпроизведен звук, записан под формата на чуваема от обществена аудитория фонограма“.

- 9 Член 15, параграф 1 от същия договор предвижда:

„Изпълнителите и продуцентите на фонограми притежават право на еднократно възнаграждение за пряко или непряко ползване на фонограми, публикувани с цел разпространение в ефир, въз основа на търговски принципи или за целите на представяне пред обществена аудитория“.

- 10 Съгласно член 1, параграф 4 от Договора за авторското право договарящите страни спазват членове от 1 до 21 и допълнението към Бернската конвенция.

Б — *Право на Съюза*

1. Директиви в областта на излъчването

- 11 Трето съображение от Директивата „Телевизия без граници“ гласи:

„[...] телевизионните програми, разпространявани през граници чрез различни технологии са един от начините за постигане целите на Общността; [...] трябва да бъдат приети мерки, така че да позволяват и да осигуряват прехода от национални пазари към общ пазар на производство и разпространение на програми, и да установяват условия за лоялна конкуренция без да накърняват ролята на обществения интерес в телевизионните програмни емисии“.

12 Съгласно съображение 21 от Директива 97/36:

„[...] събитията от първостепенно значение за обществото, следва по смисъла на настоящата директива, да отговарят на определени критерии, което ще рече, че се касае за изключителни събития, които са от интерес за широката публика в Европейския съюз или в дадена държава членка или в значителна част от определена държава членка и са организирани предварително от организатор на събития, който е законно упълномощен да продава правата, свързани с това събитие“.

13 Съгласно съображения 3, 5, 7, 14, 15 и 17 от Директивата за спътниковото излъчване:

„(3) [...] трансграничните предавания в Общността, в частност чрез спътник и кабел, са едни от най-важните начини за постигане на [...] цели[те] на Общността, които са същевременно политически, икономически, социални, културни и правни;

[...]

(5) [...] носителите на права да са изложени на заплахата техните произведения да бъдат използвани без заплащане или еднолични носители на изключителни права в различни държави членки да блокират използването на техните права; [...] правната несигурност, в частност представлява непосредствено препятствие за свободното разпространение на програми в Общността;

[...]

- (7) [...] свободното излъчване на програми се възпрепятства по-нататък от съществуващата понастоящем правна несигурност дали предаването чрез спътник, чиито сигнали могат да се приемат пряко, засяга само правата на излъчващата страна или на всички приемачи страни заедно; [...]

[...]

- (14) [...] правната [не]сигурност относно правата, които трябва да се придобият, която пречи на трансграничното спътниково излъчване, трябва да бъде преодоляна чрез определяне на понятието публично съобщаване чрез спътник за цялата Общност; [...] това определение трябва едновременно да уточнява къде се извършва действието по съобщаването; [...] такова определение е необходимо, за да се избегне кумулативното прилагане на няколко национални закона към едно и също излъчване [...]

- (15) [...] придобиването на договорна основа на изключителни права за излъчване следва да е съобразено с всяко законодателство относно авторското право и сродните му права в държавата членка, в която се осъществява публично съобщаване чрез спътник;

[...]

- (17) [...] при определяне размера на плащането за придобити права, страните следва да имат предвид всички аспекти на предаването, като действителната аудитория, потенциална аудитория и езиковата версия“.

14 Съгласно член 1, параграф 2, букви а)–в) от тази директива:

- „а) По смисъла на настоящата директива „публично съобщаване чрез спътник“ означава действието по въвеждане под контрола и отговорността на излъчващата организация на сигнали носители на програма, предназначени за приемане от публиката в непрекъснат съобщителен контур, водещ до и от спътника към земята;

- б) Публичното съобщаване чрез спътник се смята за състояло се единствено в държавата членка, в която под контрола и отговорността на излъчващата организация, сигналите-носители на програма са въведени в непрекъснат съобщителен контур, водещ до спътника и от него към земята;

- в) Ако сигналите-носители на програма са кодирани, публичното съобщаване чрез спътник се смята за осъществено, ако средствата за декодиране на предаването са предоставени на публиката от излъчващата организация или с нейно съгласие“.

15 Съгласно член 2 от Директивата за спътниковото излъчване:

„Държавите членки предоставят на автора изключително право да разрешава публичното съобщаване чрез спътник на защитените от авторско право произведения съобразно разпоредбите в тази глава“.

16 Съображения 2, 3, 6 и 13 от Директивата за достъпа под условие предвиждат:

„(2) [...] трансграничното радио- и телевизионно излъчване и услугите на информационното общество могат да допринесат, от гледна точка на индивида, за пълната ефективност на свободата на изразяване като основно право и от колективна гледна точка, за постигането на целите, изложени в Договора;

(3) [...] Договорът урежда свободното движение на всички услуги, които обичайно се предоставят срещу заплащане; [...] това право, според прилагането му за радио- и телевизионно излъчване и за услугите на информационното общество, е също специфично проявление в законодателството на Общността на един по-общ принцип, а именно свободата на изразяване, както е обхваната от член 10 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи; [...] този член изрично признава правото на гражданите да получават и предават информация, независимо от границите и [...] всякакво ограничение на това право трябва да се основава на надлежно преценяване на други законни интереси, заслужаващи правна защита;

[...]

(6) [...] възможностите, предлагани от цифровите технологии предоставят потенциал за увеличаване на избора на потребителя и допринасят за културния плурализъм чрез разработване на дори по-широк диапазон от услуги по смисъла на членове [56 ДФЕС и 57 ДФЕС]; [...] жизнеспособността на тези услуги често ще зависи от предоставения под условие достъп, за да може доставчикът на услугите да получи възнаграждение; [...] съответно правната защита на доставчиците на услуги от незаконни устройства, които позволяват безплатен достъп до техните услуги, изглежда необходима, за да се осигури икономическата жизнеспособност на услугите;

[...]

- (13) [...] изглежда необходимо да се осигури, че държавите членки предоставят подходяща правна защита срещу пускането на пазара, с цел пряка или непряка печалба, на незаконни устройства, които позволяват или улесняват без наличие на упълномощаване заобикалянето на каквито и да е техн[ически] мерки, създадени, за да защитават заплащането на законно предоставяна услуга“.

17 Съгласно член 2 от тази директива:

„По смисъла на настоящата директива:

- а) защитена услуга означава всяка от следните услуги, когато се предоставя срещу възнаграждение и на основата на достъп под условие:

— телевизионно излъчване съгласно определението в член 1, буква а) от [Директивата „Телевизия без граници“],

[...]

- б) достъп под условие означава всяка техническа мярка и/или договореност, според която достъпът до защитена услуга в разбираем вид се предоставя под условието на предварително индивидуално разрешение;

- в) устройство за достъп под условие означава всякакво оборудване или софтуер, създаден или адаптиран така, че да предоставя достъп до защитена услуга в разбираем вид;

[...]

- д) незаконно устройство означава всякакво оборудване или софтуер, създаден или адаптиран така, че да предоставя достъп до защитена услуга в разбираем вид, без да е налице разрешение от доставчика на услугата;

- е) областта, координирана от настоящата директива включва всяка разпоредба, свързана с неправомерните дейности, посочени в член 4“.

18 Съгласно член 3 от същата директива:

„1. Всяка държава членка предприема необходимите мерки за забрана на нейна територия на дейностите, изброени в член 4 и за предвиждане на санкциите и правните средства за защита, посочени в член 5.

2. Без да се нарушават разпоредбите на параграф 1, държавите членки не могат:

- а) да ограничават предоставянето на защитени услуги или свързани услуги, чийто произход е в друга държава членка; или

- б) да ограничават свободното движение на устройствата с достъп под условие; по причини, попадащи в областта, координирана от настоящата директива“.

19 Член 4 от посочената директива предвижда:

„Държавите членки забраняват на своя територия всяка от следните дейности:

- а) производството, вноса, разпространението, продажбите, наемането или притежаването за търговски цели на незаконни устройства;
- б) инсталацията, поддръжката или замяната за търговски цели на незаконни устройства;
- в) използването на търговски комуникации за поощряване на употребата на незаконни устройства“.

2. Директиви в областта на интелектуалната собственост

20 Съображения 9, 10, 15, 20, 23, 31 и 33 от Директивата относно авторското право предвиждат:

„(9) Всяка хармонизация на авторското право и сродните му права трябва да се основава на висока степен на закрила, тъй като такива права са основни за интелектуалното творчество. [...]

- (10) Ако авторите или артистите изпълнители следва да продължат творческата си и артистична работа, те трябва да получат съответно възнаграждение за използването на техните произведения [...]

[...]

- (15) [...] Настоящата директива [...] има за цел прилагането на някои от новите международни задължения[, които произтичат от Договора за авторското право и Договора за изпълнения и звукозаписи].

[...]

- (20) Настоящата директива се основава на принципите и правилата, вече установени в директиви, понастоящем в сила в [областта на интелектуалната собственост], и по-специално [Директива 92/100/ЕИО на Съвета от 19 ноември 1992 година относно правото на отдаване под наем и в заем и относно някои права, сродни на авторското право в областта на интелектуалната собственост (ОВ L 346, стр. 61; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 120)] и развива тези принципи и правила, и ги поставя в контекста на информационното общество. Разпоредбите на настоящата директива следва да се прилагат, без да се накърняват разпоредбите на гореупоменатите директиви, освен ако в настоящата директива не е предвидено друго.

[...]

- (23) Настоящата директива следва да хармонизира в по-голяма степен правото на автора на съобщаване на публиката. Настоящото право следва да се разбира в широк смисъл, като обхваща всяко съобщаване на публиката,

която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването. Това право следва да обхваща всяко такова предаване или препредаване на произведение на публиката по жичен или безжичен път, включително аудио-визуално излъчване. Това право не обхваща други действия.

[...]

- (31) Трябва да се поддържа справедлив баланс между правата и интересите на различните категории притежатели на права, както и на различните категории притежатели на права и ползватели на закриляни обекти. [...]

[...]

- (33) Изключителното право на възпроизвеждане следва да е предмет на изключение, за да се разрешат някои действия на временно възпроизвеждане, които имат инцидентен или преходен характер, съставляващи неразделна и основна част от технологичния процес, и се извършват с единствената цел да позволят ефективно предаване в мрежа между трети страни от посредник или законно използване на произведение или друг закрилян обект. Съответните действия на възпроизвеждане не би следвало да имат собствена икономическа стойност. Доколкото отговарят на тези условия, това изключение обхваща изключения, които позволяват осъществяването на браузинг, както и действия на кашинг, включително тези, които позволяват ефективното функциониране на системите за предаване, при условие че посредникът не изменя информацията и не пречи на законното използване на технологията, широко призната и използвана от промишлеността за получаване на данни за използването на информацията. Използване се счита за законно, когато е разрешено от титуляра на права или не е ограничено от закона“.

21 Съгласно член 2, букви а) и д) от Директивата относно авторското право:

„Държавите членки предвиждат изключителното право да разрешават или забраняват пряко или непряко, временно или постоянно възпроизвеждане по какъвто и да е начин и под каквато и да е форма, изцяло или частично:

а) за авторите — на техните произведения;

[...]

д) за радио- и телевизионните организации — за фиксирането на техните излъчвания, независимо дали тези излъчвания са предавани по жичен път или по въздуха, включително чрез кабел или спътник“.

22 Член 3, параграф 1 от тази директива предвижда:

„Държавите членки предоставят на авторите изключително право да разрешават или забраняват публичното разгласяване на техни произведения по жичен или безжичен път, включително предоставяне на публично разположение на техни произведения по такъв начин, че всеки може да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него“.

23 Съгласно член 5 от същата директива:

„1. Временни действия на възпроизвеждане, посочени в член 2, които имат преходен или инцидентен характер, които представляват неразделна и съществена част от технологичния процес и чиято единствена цел е да позволи:

а) предаването в мрежа между трети лица чрез посредник или

б) законно използване

на произведение или закрилян обект, и които нямат самостоятелно стопанско значение, се освобождават от правото на възпроизвеждане, предвидено в член 2.

[...]

3. Държавите членки могат да предвидят изключения или ограничения по отношение на правата, предвидени в членове 2 и 3, в следните случаи:

[...]

и) случайно включване на произведение или на друг закрилян обект в друг продукт;

[...]

5. Изключенията и ограниченията, предвидени в параграфи 1, 2, 3 и 4, се прилагат само в някои специални случаи, които не засягат нормалното използване на произведението или друг закрилян обект, и не засягат неоправдано законните интереси на притежателя на права“.

- 24 Съгласно съображение 5 от Директива 2006/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 година за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост (кодифицирана версия) (ОВ L376, стр. 28; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 3, стр. 14, наричана по-нататък „Директивата за сродните права“):

„Творческата и художествената работа на авторите и изпълнителите има нужда от адекватен доход като основа за по-нататъшна творческа и художествена работа, а инвестициите, по-специално необходими за производството на звукозаписи и филми, са твърде големи и рискови. [...]“.

- 25 Съгласно член 7, параграф 2 от тази директива държавите членки предвиждат за излъчващите организации изключително право да разрешават или забраняват записването на техните предавания, независимо от това дали тези предавания се излъчват по проводников път или в ефир, включително чрез кабел или сателит.

- 26 Член 8, параграф 3 от същата директива предвижда:

„Държавите членки предвиждат за излъчващите организации изключително право да разрешават или забраняват преизлъчването на техните предавания по безжичен път, както и публичното съобщаване на техните предавания на публичната, ако това съобщаване се извършва на места, достъпни за публиката срещу заплащане на входна такса“.

- 27 Съображение 5, член 7, параграф 2 и член 8, параграф 3 от Директивата за сродните права по същество възпроизвеждат седмо съображение, член 6, параграф 2 и член 8, параграф 3 от Директива 92/100.

В — *Национална правна уредба*

- 28 Съгласно член 297, параграф 1 от Закона от 1988 г. за авторското право, дизайнните и патентите (Copyright, Designs and Patents Act 1988, наричан по-нататък „Законът за авторското право, дизайнните и патентите“):

„Лице, което недобросъвестно приема програма, включена в услуга за излъчване, предоставяна от място в Обединеното кралство, с намерение да избегне заплащането на съответната цена за приемането на програмата, извършва престъпление, което при постановяване на осъдителна присъда в производство без участие на съдебни заседатели се наказва с глоба в размер, ненадхвърлящ степен 5 от референтната тарифа“.

- 29 Член 298 от същия закон определя:

„1. Лице, което

- а) иска заплащането на такса за приемане на програми, включени в услуга за излъчване, предоставяна от място в Обединеното кралство или във всяка друга държава членка, или

- б) излъчва кодирани предавания от всяко друго естество от място в Обединеното кралство или във всяка друга държава членка,

[...]

има следните права и способности за защита.

2. Лицето има същите права и средства за защита спрямо лице,

а) което

i) произвежда, внася, разпространява, продава или отдава под наем, предлага или предоставя за продажба или за отдаване под наем или рекламира с оглед на продажбата или наемането,

ii) държи с търговска цел или

iii) монтира, поддържа или подменя с търговска цел

всяко устройство, което е създадено или адаптирано да предоставя достъп на лица до програми или други предавания, да им съдейства за това или да заобикаля свързаната с програмите или другите предавания технология за достъп под условие, когато тези лица нямат права за това [...]

[...]

като носителят на авторско право по отношение на нарушението на дадено авторско право.

[...]“.

II — Спорове по главните производства и преюдициални въпроси

30 FAPL администрира основния професионален футболен шампионат на установените в Англия футболни клубове, Premier League.

31 По-конкретно дейността на FAPL включва организацията на филмирането на срещите от Premier League и упражняването на правата за телевизионно излъчване на тези срещи, тоест на правата за представяне пред публика на аудиовизуалното съдържание на спортни срещи посредством телевизионно излъчване (наричани по-нататък „права на излъчване“).

A — Предоставянето на лицензионни права за излъчване на срещи от Premier League

32 Правата за пряко излъчване се отстъпват с лицензия от FAPL на териториален принцип за периоди от по три години. В това отношение стратегията на FAPL се състои в предоставяне на възможността зрителите от целия свят да следят шампионата срещу максимална стойност на таксите в полза на нейните членове, каквито се явяват клубовете.

- 33 Правата се предоставят по този начин на телевизионни оператори чрез открита конкурентна процедура, която започва с отправянето на покана до оферентите да представят оферти за определени зони или региони или за целия свят. Търсенето определя впоследствие териториалната основа, съобразно която FAFL продава своите международни права. Поначало обаче, когато е налице само ограничено търсене от страна на оференти по отношение на права за целия свят или за цяла Европа, тази основа е национална, тъй като излъчващите организации обикновено осъществяват дейност на териториална основа и захранват вътрешния пазар или в своите страни, или в малка група съседни страни, имащи общ език.
- 34 Когато за определена зона оферент получи пакет от права за пряко излъчване на срещи от Premier League, той получава изключителното право да ги излъчва в тази зона. Според FAFL това се налага за получаване на оптимална търговска стойност за всички тези права, тъй като излъчващите организации са склонни да заплатят допълнително за придобиването на такова изключително право, което им дава възможност да открият своите услуги спрямо тези на конкурентите си и така да увеличат капацитета си да генерират постъпления.
- 35 За да се защитят обаче изключителните териториални права на излъчващите организации, в своя лицензионен договор с FAFL всяка от тях поема задължение да не допуска приемането на нейните предавания от аудитория извън зоната, за която притежава лицензия. Това предполага, от една страна, всяка организация да кодира по сигурен начин всичките си предавания, които биха могли да се приемат извън тази територия, и по-специално излъчваните чрез спътник, така че да няма възможност да бъдат приемани под друга, некодирана форма. От друга страна, излъчващите организации трябва да се уверят, че няма да бъдат допускани съзнателно никакви средства, които правят възможно гледането на техните предавания извън съответната територия. Следователно на тези организации се забранява да доставят средства за декодиране, позволяващи разкодирането на техните предавания, така че да могат да бъдат използвани извън територията, за която те притежават лицензия.

Б — *Излъчването на срещите от Premier League*

- 36 В рамките на своята дейност FAFL е натоварена също да организира филмирането на срещи от Premier League и предаването на сигнала към организациите, които имат право да ги да излъчват.
- 37 За целта сметите по време на срещата образи и фонов звук се предават в апаратната, където се добавят графични знаци, видеомонтаж, екранно графично оформление, музикално оформление и коментари на английски език.
- 38 Сигналят се изпраща чрез спътник до телевизионен оператор, който добавя свой графичен знак и евентуално коментари. След това сигналят се компресира и кодира, след което се предава чрез спътник до абонатите, които го получават посредством спътникова антена. Накрая сигналят се декодира и декомпресира в спътников декодер, за функционирането на който се изисква средство за декодиране, каквото се явява декодиращата карта.
- 39 NetMed Hellas е сублицензополучател за излъчването на срещите от Premier League в Гърция. Срещите се излъчват чрез спътник по каналите „SuperSport“ на платформа „NOVA“, чийто собственик и оператор е Multichoice Hellas.
- 40 Абонираните за спътниковия пакет на NOVA телевизионни зрители имат достъп до тези канали. Всеки абонат трябва да е предоставил име, адрес и телефонен номер в Гърция. Абонаментът може да бъде направен за лични или търговски нужди.

- 41 Притежател на лицензионни права за прякото излъчване на Premier League в Обединеното кралство към момента на настъпване на фактите в главните произведения е B Sky B Ltd. Когато физическо или юридическо лице иска да разпространява в Обединеното кралство срещите от Premier League, то може да сключи договор за търговски абонамент с това дружество.
- 42 Въпреки това в Обединеното кралство някои заведения за обществено хранене започват да използват чуждестранни средства за декодиране, за да получат достъп до срещите от Premier League. Те закупуват от дистрибутор карта и декодер, позволяващи приемането на излъчван в друга държава членка спътников канал, като каналите на NOVA, абонаментът за които е по-изгоден в сравнение с абонамента за B Sky B Ltd. Тези декодерни карти са произведени и се търгуват с разрешението на доставчика на услугата, но впоследствие се използват по непозволен начин, доколкото излъчващите организации ги предоставят при условие, в съответствие със задълженията, описани в точка 35 от настоящото решение, клиентите да не използват такива карти извън съответната национална територия.
- 43 FAPL преценява, че подобни действия ощетяват нейните интереси, тъй като накърняват изключителния характер на правата, предоставени за дадена територия с лицензията, и следователно стойността на тези права. Всъщност телевизионният оператор, който продава най-евтините декодерни карти, на практика би получил възможността да се превърне в телевизионен оператор от европейски мащаб, като последицата от това би била необходимостта правата за излъчване в Европейския съюз да се предоставят в европейски мащаб. Това щяло да доведе до съществена загуба на приходи както за FAPL, така и за телевизионните оператори, което щяло да подкопае основите на жизнеспособността на предлаганите от тях услуги.
- 44 В резултат от това по дело C-403/08 FAPL и др. са завели три пилотни дела пред High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division. Две от тях са образувани по иск срещу QC Leisure, г-н Richardson, AV Station и

г-н Chamberlain — доставчици в заведения на стоки и декодиращи спътникови карти, които позволяват приемането на предаванията на чуждестранни излъчващи организации, сред които е NOVA, предаващи пряко срещите от Premier League.

- 45 Третият иск е предявен срещу г-н Madden, SR Leisure Ltd, г-н Houghton и г-н Owen, осъществяващи стопанска дейност в питейни заведения и съдържатели на четири заведения, в които са се гледали преки предавания на срещи от Premier League чрез използването на чуждестранни средства за декодиране.
- 46 FAPL и др. твърдят, че тези лица са нарушили техните права, защитени с член 298 от Закона за авторското право, дизайните и патентите, като са осъществявали търговски сделки или, както в случая с ответниците по третото дело, като са притежавали с търговска цел чуждестранни средства за декодиране, създадени или адаптирани така, че да позволяват неразрешен достъп до услугите на FAPL и др.
- 47 Освен това ответниците по третото дело нарушавали техните авторски права чрез създаването при вътрешното функциониране на спътниковия декодер на копия от произведенията и чрез показването на произведенията върху екран, а също така чрез изпълняването, излъчването или показването пред аудитория на тези произведения.
- 48 Също така QC Leisure и AV Station нарушавали авторските права, като допуснали извършването на тези действия от страна на ответниците по третото дело и на други лица, на които са доставяли декодиращи карти.
- 49 QC Leisure и др. считат исквете за неоснователни, тъй като не ползват пиратски декодиращи карти, понеже всичките карти, за които става дума, са пуснати и разпространявани на пазара в друга държава членка от съответния оператор на спътникова телевизия.

- 50 По дело C-429/08 г-жа Murphy, управител на заведение, се е снабдила с декодираща карта NOVA, за да показва срещи от Premier League.
- 51 Представителите на MPS — упълномощена от FAPL организация, преследваща по наказателен ред управителите на заведения, които използват чуждестранни средства за декодиране — установяват, че в своето заведение г-жа Murphy е приемала предаваните от NOVA излъчвания на срещи от Premier League.
- 52 Поради това MPS призовава г-жа Murphy пред Portsmouth Magistrates' Court, който я осъжда за две престъпления по член 297, параграф 1 от Закона за авторското право, дизайните и патентите, заради това че е приемала недобросъвестно програма, включена в дадена услуга за излъчване, която е предоставяна от място в Обединеното кралство, с намерението да избегне заплащането на съответната цена за приемането на излъчваните предавания.
- 53 След като Portsmouth Crown Court отхвърля по същество жалбата срещу осъдителната присъда, г-жа Murphy подава жалба пред High Court of Justice, защитавайки становище, подобно на възприетото от QC Leisure и др.
- 54 При тези условия, по дело C-403/08 High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) а) Когато устройството за достъп под условие е направено от доставчика на услугата или с негово съгласие и се продава с ограничено разрешение да се използва само за достъп до защитената услуга при определени об-

стоятелства, трябва ли това устройство да се разглежда като „незаконно устройство“ по смисъла на член 2, буква д) от [Директивата за достъпа под условие], ако се използва за достъп до посочената защитена услуга на място, по начин или от лице, които не попадат в обхвата на разрешението на доставчика на услугата?

- б) Какво означава „създаден или адаптиран“ по смисъла на член 2, буква д) от директивата?
- 2) Когато първият доставчик на услуги предава програмно съдържание в кодирана форма към втори доставчик на услуги, който излъчва това съдържание въз основа на достъп под условие, какви фактори трябва да бъдат взети предвид, за да се определи дали интересите на първия доставчик на защитена услуга са засегнати по смисъла на член 5 от [Директивата за достъпа под условие]?

В частност:

Когато първото предприятие предава програмно съдържание (което се състои от картина, фонен звук и коментар на английски език) в кодирана форма към второ предприятие, което на свой ред публично излъчва програмното съдържание (като добавя своя знак и понякога допълнителен звуков канал с коментар):

- а) Предаването от първото предприятие представлява ли защитена услуга за „телевизионно излъчване“ по смисъла на член 2, буква а) от [Директивата за достъпа под условие] и член 1, буква а) от [Директивата „Телевизия без граници“]?

- б) Необходимо ли е първото предприятие да е телевизионен оператор по смисъла на член 1, буква б) от [Директивата „Телевизия без граници“], за да се разглежда като доставчик на защитената услуга за „телевизионно излъчване“ по смисъла на член 2, буква а), първо тире от [Директивата за достъпа под условие]?
- в) Трябва ли член 5 от [Директивата за достъпа под условие] да се тълкува в смисъл, че предоставя право на иск на първото предприятие във връзка с незаконни устройства, които дават достъп до излъчваната от второто предприятие програма:
- и) или защото такива устройства следва да се разглеждат като даващи достъп чрез излъчвания сигнал до услугите на самото първо предприятие,
  - ii) или защото първото предприятие е доставчик на защитена услуга, чиито интереси са засегнати от неправомерна дейност (тъй като такива устройства дават неразрешен достъп до защитената услуга, предоставяна от второто предприятие)?
- г) За отговора на въпроса по буква в) има ли значение обстоятелството дали първият и вторият доставчик на услуги използват различни декодиращи системи и устройства за достъп под условие?
- 3) Изразът „притежаването за търговски цели“ по член 4, буква а) от Директивата [за достъпа под условие] само до притежаване за целите на търговските сделки, свързани с незаконни устройства (например продажбите на такива устройства), ли се отнася или включва и притежаването на устройство от краен потребител при упражняването на каквато и да е икономическа дейност?

- 4) Когато i) в паметта на декодер или ii) за филмите — на телевизионен екран, се създават поредни откъси от филм, музикално произведение или звукозапис (в конкретния случай кадри от цифрово видео- и аудио-съдържание), като се възпроизвежда цялото произведение, ако поредните откъси се разглеждат като едно цяло, макар че във всеки отделен момент са налице само ограничен брой откъси:
- а) трябва ли въпросът дали тези произведения са възпроизведени изцяло или частично да се разглежда съгласно правилата на националната правна уредба в областта на авторското право относно понятието за неправомерно възпроизвеждане на произведение, закриляно с авторско право, или този въпрос зависи от тълкуването на член 2 от [Директивата относно авторското право]?
  - б) Ако въпросът зависи от тълкуването на член 2 от [Директивата относно авторското право], трябва ли националният съд да вземе предвид всички откъси от всяко произведение като едно цяло или само ограничения брой откъси, които са налице в определен момент? В случай че е вярна втората хипотеза, какъв способ за преценка трябва да приложи националният съд, за да установи дали производението е частично възпроизведено по смисъла на посочения член?
  - в) Правото на възпроизвеждане по [посочения] член 2 включва ли и създаването на преходни изображения върху телевизионен екран?
- 5) а) Трябва ли да се смята, че преходните копия на произведение, които се създават в кутията на декодер за спътникова телевизия или върху свързан с кутията на декодера телевизионен екран и чиято единствена цел е да се даде възможност за използване на производението, стига това използване да не е другояче ограничено по закон, имат „самостоятелно стопанско значение“ по смисъла на член 5, параграф 1 от [Директивата относно авторското право], поради факта че тези копия са единственото основание, на което носителят на правата може да изисква възнаграждение за използването на неговите права?

- б) За отговора на буква а) от въпрос 5 има ли значение i) дали преходните копия имат присъща стойност, ii) дали преходните копия се състоят от малка част от сбор от произведения и/или други обекти, която иначе може да се използва без нарушаване на авторското право, и iii) дали лицето, на което носителят на правата е предоставил изключителната лицензия за друга държава членка, вече е получило възнаграждение за използването на произведението в тази държава членка?
- б) а) Публично разгласено по жичен или безжичен път по смисъла на член 3 от [Директивата относно авторското право] ли е закриляното с авторско право произведение, когато спътниковото излъчване се приема в търговски помещения (например в бар), където публично се разгласява или показва на присъстващите в тези помещения чрез телевизионен екран и високоговорители?
- б) Има ли значение за отговора на буква а) от въпрос 6 дали:
- i) присъстващите представители на обществеността представляват нова публика, която телевизионния оператор не е отчел (в конкретния случай тъй като разрешена за използване в една държава членка карта за домашен декодер се използва с търговска цел за зрители в друга държава членка);
- ii) присъстващите представители на обществеността съгласно националното право не са зрители, които плащат за това, и
- iii) излъчваният телевизионен сигнал се получава по наземна или спътникова антена на покрива на помещението, където се намира телевизорът, или в непосредствена близост до него?

в) Ако отговорът на която и да е част от буква б) е положителен, какви фактори трябва да бъдат взети предвид, за да се определи дали е налице разгласяване на произведението, което произлиза от място, където тези зрители не присъстват?

7) Съвместима ли е с [Директивата за спътниковото излъчване] или с членове 28 ЕО, 30 ЕО и 49 ЕО национална правна уредба в областта на авторското право, съгласно която, когато преходни копия от произведения, включени в спътниково излъчване, се създават в кутията на спътников декодер или върху телевизионния екран, е налице нарушение на авторското право съгласно закона на приемащата държава на излъчването? Има ли значение, че излъчването се декодира чрез карта за спътников декодер, издадена в друга държава членка от доставчика на услугата за спътниково излъчване с условието да се използва само в тази друга държава членка?

8) а) Ако съгласно отговора на въпрос 1 направеното от доставчика на услугата или с негово съгласие устройство за достъп под условие трябва да се разглежда като „незаконно устройство“ по смисъла на член 2, буква д) от [Директивата за достъпа под условие], когато се използва извън обхвата на разрешението на доставчика на услугата, за да се получи достъп до защитена услуга, какъв е специалният обект на това право с оглед на съществената функция, предоставена на това право с Директивата за достъпа под условие?

б) Допуска ли член 28 ЕО или член 49 ЕО прилагането на разпоредба от националното право в дадена държава членка, съгласно която е незаконно да се внася или продава карта за спътников декодер, която е издадена в

друга държава членка от доставчика на услугата за спътниково излъчване с условието да се използва само в тази друга държава членка?

- в) За отговора има ли значение, че картата за спътниковия декодер е разрешена само за лично използване в домашни условия в тази друга държава членка, а се използва за търговски цели в първата държава членка?
- 9) Допуска ли член 28, член 30 или член 49 ЕО прилагането на разпоредба от националната правна уредба в областта на авторското право, съгласно която е незаконно публично да се изпълнява или представя музикално произведение, когато това произведение е включено в защитена услуга, като достъпът до нея и публичното му представяне се осъществяват чрез карта за спътников декодер, при положение че картата е издадена в друга държава членка от доставчика на услугата с условието да се използва само в тази друга държава членка? Има ли значение, че музикалното произведение е незначителен елемент от защитената услуга като цяло и че публичното показване или представяне на останалите елементи от услугата не е забранено от националната правна уредба в областта на авторското право?
- 10) Когато доставчикът на програмно съдържание сключи поредица от изключителни лицензионни договори, всеки от които е за територията на една или повече държави членки и съгласно които телевизионният оператор е лицензиран да излъчва програмното съдържание само на тази територия (включително по спътник), като във всяка лицензия е включено договорно задължение за телевизионния оператор да не допуска използването извън посочената в лицензията територия на неговите карти за спътникови декодери, които дават възможност за приемане на лицензираното програмно съдържание, какъв правен способ за преценка трябва да приложи националният съд и какви обстоятелства трябва да вземе предвид, за да установи

дали договорното ограничение е в противоречие със забраната по член 81, параграф 1 ЕО?

В частност:

- а) трябва ли член 81, параграф 1 ЕО да се тълкува в смисъл, че се прилага към това задължение само защото се смята, че то има за цел предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията?
- б) ако е така, трябва ли освен това да се докаже, че договорното задължение съществено предотвратява, ограничава или нарушава конкуренцията, за да попадне то в приложното поле на забраната по член 81, параграф 1 ЕО?“.

55 По дело C-429/08 High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) При какви обстоятелства дадено устройство за достъп под условие представлява „незаконно устройство“ по смисъла на член 2, буква д) от [Директивата за достъпа под условие]?
- 2) В частност, устройството за достъп под условие представлява ли „незаконно устройство“, ако е придобито при обстоятелства, при които:
  - і) устройството за достъп под условие е направено от доставчика на услугата или с негово съгласие и първоначално е доставено с ограничено по договор разрешение да се използва за достъп до защитена услуга само

в първата държава членка, а е използвано за достъп до тази защитена услуга в друга държава членка, и/или

ii) устройството за достъп под условие е направено от доставчика на услугата или с негово съгласие и първоначално е предоставено и/или активирано чрез предоставяне на фиктивно име и фиктивен адрес на пребиваване в първата държава членка, като по този начин е избегнато прилагането на териториалните договорни ограничения, наложени върху износа на такива устройства за използване извън територията на първата държава членка, и/или

iii) устройството за достъп под условие е направено от доставчика на услугата или с негово съгласие и първоначално е доставено с договорното условие, че следва да е предмет само на домашно или лично, но не и търговско използване (тъй като за последното се дължи по-висока абонаментна цена), а е използвано в Обединеното кралство за търговски цели, а именно за показване на пряко предаване от футболни мачове в заведение?

3) Ако отговорът на която и да е част от въпрос 2 е отрицателен, допуска ли член 3, параграф 2 от тази директива възможността държава членка да се позове на националната правна уредба, която забранява използването на такива устройства за достъп под условие при описаните във въпрос 2 по-горе обстоятелства?

4) Ако отговорът на която и да е част от въпрос 2 е отрицателен, недействителен ли е член 3, параграф 2 от тази директива:

a) тъй като е дискриминационен и/или несъразмерен, и/или

б) тъй като е в противоречие с правото на свободно движение съгласно Договора, и/или

в) по друга причина?

5) Ако отговорът на въпрос 2 е положителен, недействителни ли са член 3, параграф 1 и член 4 от тази директива, тъй като изискват от държавите членки да наложат ограничения върху вноса от други държави членки и върху други видове сделки с „незаконни устройства“ при обстоятелства, при които тези устройства могат законно да бъдат внесени и/или използвани за получаване на международни услуги за спътниково излъчване съгласно правилата за свободното движение на стоки по членове 28 ЕО и 30 ЕО и/или съгласно свободното предоставяне и получаване на услуги по член 49 ЕО?

6) Допускат ли членове 28 ЕО, 30 ЕО и/или 49 ЕО прилагането на национална правна уредба (като член 297 от [Закона за авторското право, дизайните и патентите]), съгласно която е престъпление недобросъвестното приемане на програма, включена в услуга за излъчване, предоставяна от място в Обединеното кралство, с цел да се избегне заплащането на съответната цена за приемането на програмата, при някои от следните обстоятелства:

i) когато устройството за достъп под условие е направено от доставчика на услугата или с негово съгласие и първоначално е доставено с ограничено договорно разрешение да се използва за достъп до защитена услуга само в първата държава членка, а е използвано за достъп до тази за-

щитена услуга в друга държава членка (в конкретния случай Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия), и/или

- ii) когато устройството за достъп под условие е направено от доставчика на услугата или с негово съгласие и първоначално е придобито и/или активирано чрез предоставянето на фиктивно име и фиктивен адрес на пребиваване в първата държава членка, като по този начин е избегнато прилагането на териториалните договорни ограничения, наложени върху износа на такива устройства за използване извън територията на първата държава членка, и/или

  - iii) устройството за достъп под условие е направено от доставчика на услугата или с негово съгласие и първоначално е доставено с договорното условие, че следва да е предмет само на домашно или лично, но не и търговско използване (тъй като за последното се дължи по-висока абонаментна цена), а е използвано в Обединеното кралство за търговски цели, а именно за показване на пряко предаване от футболни мачове в заведение?
- 7) Недопустимо ли е във всеки случай прилагането на въпросната национална правна уредба поради наличието на забранена от член 12 ЕО дискриминация, или е недопустимо по друга причина, тъй като националната правна уредба се прилага към програми, включени в услуга за излъчване, предоставяна от място в Обединеното кралство, но не и от друга държава членка?
- 8) Когато доставчикът на програмно съдържание сключи поредица от изключителни лицензионни договори, всеки от които е за територията на една или повече държави членки и съгласно които телевизионният оператор е

лицензиран да излъчва програмното съдържание само на тази територия (включително по спътник), като във всяка лицензия е включено договорно задължение за телевизионния оператор да не допуска използването извън посочената в лицензията територия на неговите карти за спътникови декодери, които дават възможност за приемане на лицензираното програмно съдържание, какъв правен способ за преценка трябва да приложи националният съд и какви обстоятелства трябва да вземе предвид, за да установи дали договорното ограничение е в противоречие със забраната по член 81, параграф 1 ЕО?

В частност:

- а) Трябва ли член 81, параграф 1 ЕО да се тълкува в смисъл, че се прилага към това задължение само защото се смята, че то има за цел предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията?

- б) Ако е така, трябва ли освен това да се докаже, че договорното задължение съществено предотвратява, ограничава или нарушава конкуренцията, за да попадне то в приложното поле на забраната по член 81, параграф 1 ЕО?⁵⁶

⁵⁶ С определение на председателя на Съда от 3 декември 2008 г. дело С-403/08 и дело С-429/08 са съединени за целите на писмената и устната фаза на производството, както и на съдебното решение.

III — По преюдициалните въпроси

A — Относно правилата, приложими към приемането на кодирани предавания с произход от други държави членки

3. Предварителни бележки

- 57 Най-напред следва да се посочи, че настоящите производства се отнасят само до предназначенията за публича спътниково излъчване от страна на излъчващи организации, каквато е Multichoice Hellas, на предавания, които съдържат срещите от Premier League. Затова единствената част от аудиовизуалното съобщение, което има значение в случая, е тази, която се състои в излъчването за публича на тези предавания от страна на излъчващи организации съгласно член 1, параграф 2, букви а) и б) от Директивата за спътниковото излъчване, като това действие се осъществява от територията на държава членка, където сигналите, носители на програмите, се въвеждат в спътников съобщителен контур (наричана по-нататък „държава членка на предаването“), която в конкретния случай е Република Гърция.
- 58 За сметка на това частта от съобщението, която се осъществява преди това между FAPL и тези организации и се състои в предаването на съдържащи посочените срещи аудиовизуални данни в случая, в настоящия случай не е релевантна, тъй като всъщност това съобщаване може да се осъществява и с други съобщителни средства освен използваните от страните в главните производства.
- 59 По-нататък, от преписката по делото е видно, че съгласно сключените между FAPL и съответните излъчващи организации лицензионни договори разглежданите предавания са предназначени единствено за аудиторията в държавата

членка на предаването, като тези организации следва да направят така, че спътниковите им предавания да могат да се приемат само в тази държава. Следователно организациите трябва да кодират своите предавания и да предоставят средства за декодиране само на лица, които пребивават на територията на държавата членка на предаването.

- 60 Накрая, безспорно е, че собствениците на заведения използват такива средства за декодиране извън територията на тази държава членка и поради това ги използват против волята на излъчващите организации.
- 61 В този контекст за запитващите юрисдикции възниква въпросът — в първата част на отправените запитвания — дали подобно използване на средства за декодиране попада в приложното поле на Директивата за достъпа под условие и какво е значението ѝ за това използване. По-нататък, в случай че се окаже, че този аспект не е хармонизиран в споменатата директива, те питат дали членове 34 ДФЕС, 36 ДФЕС, 56 ДФЕС и 101 ДФЕС допускат национална правна уредба и лицензионни договори, които забраняват използването на чуждестранни средства за декодиране.

4. Директивата за достъпа под условие

а) По тълкуването на понятието „незаконно устройство“ по смисъла на член 2, буква д) от Директивата за достъпа под условие (първи въпрос по дело C-403/08, както и първи и втори въпрос по дело C-429/08)

- 62 С поставените въпроси запитващите юрисдикции искат да установят по същество дали понятието „незаконно устройство“ по смисъла на член 2, буква д) от Директивата за достъпа под условие трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася и до чуждестранните средства за декодиране, включително тези, които са

придобити или задействани чрез предоставяне на фиктивно име и фиктивен адрес, и тези, които са използвани в нарушение на договорно ограничение, допускащо използването им само за частни цели.

- 63 В това отношение трябва да се напомни, от една страна, че член 2, буква д) от Директивата за достъпа под условие определя понятието за незаконно устройство като всякакво оборудване или софтуер, „създаден“ или „адаптиран“ така, че да предоставя достъп до защитена услуга в разбираем вид, без да е налице разрешение от доставчика на услугата.
- 64 Така текстът обхваща само устройствата, които са били предмет на ръчни или автоматизирани операции, преди да бъдат пуснати в употреба, и които позволяват да се приемат защитени услуги без съгласието на доставчиците на услугите. Следователно разпоредбата се отнася само до устройства, които са произведени, преправени, адаптирани или допълнително адаптирани без разрешение на доставчика на услугата и не се отнася до използването на чуждестранни средства за декодиране.
- 65 От друга страна, трябва да се посочи, че съображения 6 и 13 от Директивата за достъпа под условие, в които се съдържат уточнения относно понятието „незаконно устройство“, се позовават на необходимостта от борба с незаконните устройства, „които позволяват безплатен достъп“ до защитените услуги, и с пускането на пазара на незаконни устройства, които позволяват или улесняват „без наличие на упълномощаване заобикалянето на каквито и да е техн[ически] мерки“, създадени за да защитават заплащането на законно предоставяна услуга.
- 66 Не попадат обаче в никоя от тези категории нито чуждестранните средства за декодиране, нито тези, които са придобити или задействани чрез предоставяне на фиктивно име и фиктивен адрес, нито тези, които са използвани в нарушение на договорно ограничение, допускащо използването им само за частни цели. Всъщност всички тези устройства се произвеждат и пускат на пазара с

разрешението на доставчика на услугата, не предоставят свободен достъп до защитените услуги и не позволяват или улесняват заобикалянето на дадена техническа мярка, създадена за да защитава заплащането на тези услуги, като се има предвид, че в държавата членка, в която те са пуснати на пазара, е било извършено заплащане.

67 С оглед на посоченото на поставените въпроси следва да се отговори, че понятието „незаконно устройство“ съгласно член 2, буква д) от Директивата за достъпа под условие трябва да се тълкува в смисъл, че то не се отнася нито до чуждестранните средства за декодиране, нито до тези, които са придобити или задействани чрез предоставяне на фиктивно име и фиктивен адрес, или до тези, които са използвани в нарушение на договорно ограничение, допускащо използването им само за частни цели.

б) По тълкуването на член 3, параграф 2 от Директивата за достъпа под условие (трети въпрос по дело C-429/08)

68 С този въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали член 3, параграф 2 от Директивата за достъпа под условие допуска национална правна уредба, която препяства използването на чуждестранни средства за декодиране, включително тези, които са придобити или задействани чрез предоставяне на фиктивно име и фиктивен адрес или тези, които са използвани в нарушение на договорно ограничение, допускащо използването им само за частни цели.

69 Съгласно член 3, параграф 2 от Директивата за достъпа под условие държавите членки не могат, без да нарушават произтичащите от член 3, параграф 1 от същата директива задължения, да ограничават по причини, попадащи в областта, координирана от директивата, свободното движение на защитени услуги и на устройства с достъп под условие.

- 70 В това отношение следва да се посочи, че тази разпоредба налага задължения в областта, координирана от Директивата за достъпа под условие, която съгласно уточнението в член 2, буква е) включва всяка разпоредба, свързана с неправомерните дейности, посочени в член 4, изисквайки по-специално държавите членки да забраняват изброените в същия член 4 дейности.
- 71 Същевременно член 4 се отнася само до дейности, които са неправомерни, тъй като предполагат използването на незаконни устройства по смисъла на директивата.
- 72 Все пак чуждестранните средства за декодиране, включително тези, които са придобити или задействани чрез предоставяне на фиктивно име и фиктивен адрес, и тези, които са използвани в нарушение на договорно ограничение, допускащо използването им само за частни цели, не са такива незаконни устройства, както е видно от точки 63—67 от настоящото решение.
- 73 Следователно нито дейностите, които предполагат използването на тези устройства, нито национална правна уредба, която забранява тези дейности, попадат в координираната от Директивата за достъпа под условие област.
- 74 При тези условия на поставеният въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 2 от Директивата за достъпа под условие допуска национална правна уредба, която пречатства използването на чуждестранни средства за декодиране, включително тези, които са придобити или задействани чрез предоставяне на фиктивно име и фиктивен адрес, или тези, които са използвани в нарушение на договорно ограничение, допускащо използването им само за частни цели, тъй като подобна правна уредба не попада в координираната от тази директива област.

в) По другите въпроси относно Директивата за достъпа под условие

- ⁷⁵ Предвид дадените отговори на първия въпрос по дело С-403/08, както и на въпроси от първи до трети по дело С-429/08, не е необходимо да се разглеждат вторият и третият въпрос и буква а) от осмия въпрос по дело С-403/08, нито четвъртият и петият въпрос по дело С-429/08.

3. Нормите на ДФЕС в областта на свободното движение на стоки и свободното предоставяне на услуги

а) По отношение на забраната за вноса, продажбата и използването на чуждестранни средства за декодиране (осми въпрос, буква б) и първа част от девети въпрос по дело С-403/08, както и шести въпрос, подточка i) по дело С-429/08)

- ⁷⁶ С тези въпроси запитващите юрисдикции искат да установят по същество дали членове 34 ДФЕС, 36 ДФЕС и 56 ДФЕС трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба на държава членка, определяща като незаконни вноса, продажбата и използването в тази държава на чуждестранни средства за декодиране, които позволяват достъпа до кодирана услуга за спътниково излъчване с произход в друга държава членка и с обхват обекти, защитени от правото на първата държава.

i) По установяването на приложимите правни норми

- 77 Национална правна уредба като разглежданата в главните производства се отнася както до презграничното предоставяне на услуги за кодирано излъчване, така и до движението в рамките на Съюза на чуждестранни средства за декодиране, които позволяват декодирането на тези услуги. При това положение се поставя въпросът дали тази правна уредба трябва да се разглежда в светлината на свободното предоставяне на услуги или в светлината на свободното движение на стоки.
- 78 Във връзка с това от съдебната практиката е видно, че когато национална мярка се свързва както със свободното движение на стоки, така и със свободното предоставяне на услуги, Съдът по принцип я разглежда по отношение само на една от тези две основни свободи, ако се окаже, че едната от тях има изцяло вторично значение по отношение на другата и може да се свърже с нея (вж. Решение от 24 март 1994 г. по дело *Schindler*, C-275/92, *Recueil*, стр. I-1039, точка 22 и Решение от 2 декември 2010 г. по дело *Ker-Optika*, C-108/09, *Сборник*, стр. I-12213, точка 43).
- 79 Въпреки това в областта на телекомуникациите тези две свободи са често тясно свързани, без да може някоя от тях да се определи като напълно второстепенна спрямо другата. Това е така особено когато националното законодателство урежда доставката на телекомуникационни устройства, каквито са средствата за декодиране, с оглед на определянето на изискванията, на които тези средства трябва да отговорят, или условията, при които могат да бъдат пускани на пазара, като в такъв случай се налага двете основни свободи да бъдат разглеждани едновременно (вж. в този смисъл Решение от 22 януари 2002 г. по дело *Canal Satélite Digital*, C-390/99, *Recueil*, стр. I-607, точки 29—33).
- 80 Поради това, когато в посочената област законодателството се отнася до дейност, особено изразена при доставката на услуги от страна на икономическите оператори, докато доставката на телекомуникационни устройства има изцяло вторично значение спрямо тях, то тази дейност следва да се преценява с оглед единствено на свободното предоставяне на услуги.

- 81 Това е така особено когато предоставянето на подобни устройства е само конкретен елемент от организирането или функционирането на услуга и когато тази дейност сама по себе си не е цел, а е предназначена да позволи ползването на услугата. При тези обстоятелства дейността, която се състои в предоставянето на подобни устройства, не следва да се разглежда отделно от дейността, свързана с услугата, с която е обвързано предоставянето на устройствата (вж. по аналогия Решение по дело Schindler, посочено по-горе, точки 22 и 25).
- 82 Трябва да се посочи, че в разглежданите главни производства националното законодателство не урежда въпроса за средствата за декодиране с оглед на това да се въведат изисквания, на които те да отговарят, или да се определят условията, при които могат да се търгуват. Всъщност то има отношение към тях само доколкото те са инструменти, позволяващи на абонатите да използват кодираните услуги за излъчване.
- 83 Предвид това, че законодателството се отнася преди всичко до свободното предоставяне на услуги, а по отношение на него аспектите на свободно движение на стоките се оказват напълно второстепенни, посоченото законодателство следва да се разгледа в светлината на свободното предоставяне на услуги.
- 84 Следователно подобна правна уредба трябва да се изследва с оглед на член 56 ДФЕС.

ii) По наличието на ограничение на свободното предоставяне на услуги

- 85 Член 56 ДФЕС изисква премахването на всяко ограничение на свободното предоставяне на услуги, дори то да се прилага, без да се прави разлика между национални доставчици и доставчици от други държави членки, когато това ограничение може да доведе до забрана, затрудняване или по-слаба привлекателност на дейността на доставчик, установен в друга държава членка, в която

той законно предлага аналогични услуги. Впрочем свободното предоставяне на услуги е в полза както на доставчика, така и на получателя на услугите (вж. по-специално Решение от 8 септември 2009 г. по дело *Liga Portuguesa de Futebol Profissional и Wwin International*, C-42/07, Сборник, стр. I-7633, точка 51 и цитираната съдебна практика).

- 86 Националната правна уредба, разглеждана в делата в главните производства, забранява вноса, продажбата и използването на чуждестранни средства за декодиране на националната територия, които предоставят достъп до услуги за спътниково излъчване с произход в друга държава членка.
- 87 Като се има предвид обаче, че достъпът до услугите за спътниково излъчване, каквито са разглежданите в делата в главните производства, е обусловен от притежаването на подобно средство, за доставката на което важи договорното ограничение това средство да се използва само на територията на държавата членка на предаването, съответната национална правна уредба не допуска тези услуги да се приемат от лица, пребиваващи извън държавата членка на предаването, в случая в Обединеното кралство. Следователно правната уредба не позволява на тези лица да получават достъп до тези услуги.
- 88 Разбира се, пречката за приемането на тези услуги произтича изначално от договорите, сключени между излъчващите организации и техните клиенти, които от своя страна отразяват ограничителните териториални клаузи в договорите, сключени между тези организации и носителите на права на интелектуалната собственост. При все това, тъй като посочената правна уредба дава правна защита на тези ограничения и налага зачитането им чрез налагането на гражданскоправни и имуществвени санкции, тя самата ограничава свободното предоставяне на услуги.

89 Следователно посочената правна уредба представлява ограничение на свободното предоставяне на услуги, което е забранено по силата на член 56 ДФЕС, освен ако може да бъде обективно обосновано.

iii) По обосноваването на ограничението на свободното предоставяне на услуги поради целта да се защитят права на интелектуална собственост

— Становища, представени на Съда

90 FAPL и др., MPS, правителството на Обединеното кралство и френското и италианското правителство посочват, че ограничението, залегнало в разглежданата в главните производства правна уредба, може да се обоснове с оглед на правата на носителя на права на интелектуална собственост, тъй като то било необходимо, за да се осигури защитата на подходящото за тези носители възнаграждение, доколкото възнаграждението предполага те да имат право да го изискват срещу използването на техните произведения или на други защитени във всяка държава членка обекти и да предоставят правото за изключителното им използване в рамките на определена територия.

91 В това отношение посочените заинтересовани страни считат по-специално че ако липсва всякаква защита на тези изключителни териториални права, носителят на права на интелектуалната собственост няма да бъде вече в състояние да получава съгласно лицензиите подходящите възнаграждения от страна на излъчващите организации, тъй като прякото излъчване на спортни срещи би загубило част от стойността си. Всъщност излъчващите организации няма да имат интерес от придобиването на лицензии извън територията на държавата членка на предаването. Придобиването на лицензии за всички национални територии, в които пребивават потенциални клиенти, няма да предизвиква интерес от финансова гледна точка поради изключително високата цена на подобни

лицензии. Така тези организации ще придобиват лицензии за излъчване на съответните произведения само за територията на една държава членка. Те обаче ще бъдат готови да заплатят в добавка значителна сума, ако получат гаранция, че им се предоставя изключително териториално право, тъй като то би им позволило да се отличат в сравнение със своите конкуренти и да привлекат допълнителни клиенти.

- ⁹² QC Leisure и др., г-жа Murphy, Комисията и Надзорният орган на ЕАСТ твърдят, че подобно ограничение на свободното предоставяне на услуги за излъчване не е оправдано, тъй като води до фрагментиране на вътрешния пазар.

— Отговор на Съда

- ⁹³ За да се разгледа обосноваването на ограничение като разглежданото в главните производства, трябва да се припомни, че ограничение на гарантираните от Договора основни свободи може да бъде обосновано, при положение че отговаря на императивни съображения от обществен интерес, доколкото е в състояние да гарантира осъществяването на преследваната от него цел от обществения интерес и не надхвърля необходимото за постигането ѝ (вж. в този смисъл Решение от 5 март 2009 г. по дело УТЕСА, С-222/07, Сборник, стр. I-1407, точка 25 и цитираната съдебна практика).
- ⁹⁴ Най-напред, по отношение на доводите, които е възможно да се приемат за допустими, от постоянната съдебна практика следва, че подобно ограничение може да се обоснове в частност с императивни съображения от обществен интерес, които се състоят в защитата на права на интелектуалната собственост (вж. в този смисъл Решение от 18 март 1980 г. по дело Coditel и др., известно като „Coditel I“, 62/79, Recueil, стр. 881, точки 15 и 16, както и Решение от 20 януари 1981 г. по дело Musik-Vertrieb membran и K-tel International, 55/80 и 57/80, Recueil, стр. 147, точки 9 и 12).

- 95 Поради това е важно, на първо място, да се определи дали FAPL може да се позовава на такива права, които да обосновават установяването в разглежданата в главните производства национална правна уредба на защита в нейна полза, представляваща ограничение на свободното предоставяне на услуги.
- 96 В това отношение трябва да се посочи, че FAPL не може да се позовава на авторско право по отношение на самите срещи от Premier League, тъй като спрямо тях не е приложима квалификацията „произведение“.
- 97 В действителност, за да може да се направи такава квалификация, е необходимо съответният обект да бъде оригинален, в смисъл да е собствено интелектуално творение на своя автор (вж. в този смисъл Решение от 16 юли 2009 г. по дело Infopaq International, C-5/08, Сборник, стр. I-6569, точка 37).
- 98 Спортните срещи обаче не биха могли да се разглеждат като интелектуални творения, които да се квалифицират като произведения по смисъла на Директивата относно авторското право. В частност това е вярно по отношение на футболните срещи, провеждани съгласно правилата на тази игра, които не оставят място за творческа свобода по смисъла на авторското право.
- 99 При тези условия не е възможно тези срещи да бъдат закриляни въз основа на авторското право. Безспорно е освен това, че в областта на интелектуалната собственост правото на Съюза не ги закриля на никакво друго основание.
- 100 Самите спортни срещи обаче имат неповторим и следователно оригинален характер, който може да ги превърне в обекти, заслужаващи закрила, подобна на закрилата на произведенията, която може да се предостави евентуално от различните вътрешноправни системи.

- 101 В това отношение следва да се посочи, че съгласно член 165, параграф 1, втора алинея ДФЕС Съюзът допринася за насърчаването на ролята на спорта в европейския живот, като отчита в същото време спецификите му, структурите, основаващи се на доброволното участие, и неговата социална и възпитателна функция.
- 102 При тези условия държава членка може евентуално да закриля спортните срещи въз основа на защитата на интелектуалната собственост чрез въвеждането на специфична национална правна уредба или, при спазване на правото на Съюза, чрез признаване за тези срещи на защитата, предоставена от актове, сключени по договорен път между лицата, които имат право да представят пред публика аудиовизуалното съдържание на срещите, и лицата, които желаят да разпространяват това съдържание сред избраната от тях публика.
- 103 В това отношение трябва да се добави, че законодателят на Съюза е предвидил упражняването на това право от държава членка, тъй като в съображение 21 от Директива 97/36 се посочват събития, организирани предварително от организатор на събития, който е законно упълномощен да продава правата, свързани с това събитие.
- 104 Следователно в хипотезата, при която съответната национална правна уредба цели да предостави защита на спортните срещи, което трябва да се провери от запитващата юрисдикция, правото на Съюза допуска поначало такава защита и подобна правна уредба може по този начин да обоснове налагането на ограничение на свободното движение на услуги като разглежданото в главните производства.
- 105 Въпреки това е необходимо това ограничение да не надхвърля необходимото за достигане на разглежданата цел, да се защити интелектуалната собственост (вж. в този смисъл Решение по дело УТЕСА, посочено по-горе, точки 31 и 36).

- 106 В това отношение следва да се напомни, че отклонения от принципа на свободно движение са допустими само доколкото са оправдани с оглед на защитата на правата, които съставляват специфичен предмет на разглежданата интелектуална собственост (вж. в този смисъл Решение от 23 октомври 2003 г. по дело *Rioglass и Transremar*, C-115/02, *Recueil*, стр. I-12705, точка 23 и цитираната съдебна практика).
- 107 По този въпрос от постоянната съдебна практика следва, че този специфичен предмет има за цел по-конкретно да осигури на носителите на съответните права защита на възможността да използват по търговски начин разпространението или предоставянето на обектите, предмет на защита, чрез даването на лицензи срещу заплащане на възнаграждение (вж. в този смисъл Решение по дело *Musik-Vertrieb membran и K-tel International*, посочено по-горе, точка 12, както и Решение от 20 октомври 1993 г. по дело *Phil Collins и др.*, C-92/92 и C-326/92, *Recueil*, стр. I-5145, точка 20).
- 108 Въпреки това трябва да се посочи, че подобен специфичен предмет не гарантира на носителите на разглежданите права възможността да изискват възможно най-високото възнаграждение. Всъщност в съответствие с този предмет им се осигурява — съгласно съображение 10 от Директивата относно авторското право и съображение 5 от Директивата за сродните права — само съответно възнаграждение за всяко използване на обектите, предмет на защита.
- 109 За да бъде съответно обаче, възнаграждението трябва да бъде в разумно съотношение с икономическата стойност на предоставяната услуга. В частност то трябва да бъде в разумно съотношение с действителния или вероятния брой на лицата, които се възползват или биха искали да се възползват от нея (вж. по аналогия Решение от 22 септември 1998 г. по дело *FDV*, C-61/97, *Recueil*, стр. I-5171, точка 15, както и Решение от 11 декември 2008 г. по дело *Kanal 5 и TV 4*, C-52/07, *Сборник*, стр. I-9275, точки 36—38).
- 110 По този начин в областта на телевизионното излъчване това възнаграждение трябва по-конкретно да бъде в разумно съотношение с аспектите на съответните предавания като действителната аудитория, потенциалната аудитория и езика, както това се потвърждава от съображение 17 от Директивата за

спътниковото излъчване (вж. в този смисъл Решение от 14 юли 2005 г. по дело Lagardère Active Broadcast, C-192/04, Recueil, стр. I-7199, точка 51).

- 111 В този контекст следва да се подчертае най-напред, че носителите на разглежданите в главните производства права получават възнаграждение за излъчването на защитените обекти от държавата членка на предаването, в която се счита, че настъпва фактът на излъчване съобразно член 1, параграф 2, буква б) от Директивата за спътниковото излъчване, и в която следователно е дължимо съответното възнаграждение.
- 112 По-нататък следва да се посочи, че когато такова възнаграждение е уговорено между носителите на съответните права и излъчващите организации в рамките на продажба чрез наддаване, няма пречка в този случай носителят на съответните права да поиска сума, която да отчита действителната аудитория и потенциалната аудитория в държавата членка на предаването, както и във всяка друга държава членка, в която също се приемат предаванията, включващи обектите, предмет на защита.
- 113 В това отношение трябва по-специално да се напомни, че приемането на спътниково излъчване като разглежданото в главните производства се обуславя от притежаването на средство за декодиране. Следователно с много висока степен на точност може да се определи общият брой на зрителите, включени в съответната действителна и потенциална аудитория на съответното предаване, тоест зрителите, които пребивават както в държавата членка на предаването, така и извън нея.
- 114 Накрая, що се отнася до допълнителното заплащане от страна на излъчващите организации за предоставянето на изключително териториално право, не би могла да се изключи вероятността размерът на адекватното възнаграждение да изразява и особения характер на съответните предавания, а именно свързаното с тях изключително териториално право, което да оправдава осъществяването на допълнително заплащане на това основание.

- 115 С оглед на това в настоящия случай на съответните носители на права се прави такова допълнително заплащане, за да се гарантира абсолютният характер на изключителното териториално право, което може да доведе до изкуствени ценови разлики между разделените национални пазари. Такова разделяне и произтичащите от него изкуствени ценови разлики обаче са несъвместими с основната цел на Договора, която се състои в осъществяването на вътрешния пазар. При тези условия посоченото допълнително заплащане не би могло да се разглежда като част от съответното възнаграждение, което следва да се осигури за носителите на разглежданите права.
- 116 Поради това подобно допълнително заплащане надхвърля необходимото за осигуряването на съответно възнаграждение за тези носители на права.
- 117 Предвид изложеното трябва да се заключи, че ограничението, което се състои в забраната за използване на чуждестранни средства за декодиране, не би могло да се обоснове с оглед на целта да се защитят правата на интелектуална собственост.
- 118 Този извод не се поставя под съмнение от посоченото по-горе Решение по дело „Coditel I“, на което се позовават в подкрепа на своите доводи FAPL и др. и MPS. Действително, в точка 16 от това решение Съдът е приел, че нормите на Договора поначало не могат да бъдат пречка за уговорено между страните по договори за прехвърляне на права на интелектуална собственост географско ограничаване, чрез което се защитават авторът и неговите правоприменици, както и че евентуалното съвпадане на съответните географски граници с границите на държавите членки не налага приемането на друго становище.
- 119 Тези изводи обаче се вписват в контекст, който е различен от контекста на разглежданите в главните производства дела. Всъщност в дело „Coditel I“, по което е произнесено посоченото по-горе решение, дружествата за телевизионно излъчване са осъществили съобщаване пред аудитория на произведение, за

което не са имали разрешение от съответните носители на права в държавата членка, от която произхожда съобщаването, и за което не са им заплатили възнаграждение.

120 Обратно, в разглежданите в главните производства дела излъчващите организации са осъществили съобщаване пред аудитория, разполагайки именно в държавата членка на предаването — а това е държавата членка, от която произхожда съобщаването — с разрешение от съответните носители на права, като са им заплатили възнаграждение, което впрочем може да отчита действителната и потенциалната аудитория в другите държави членки.

121 Накрая, трябва да се има предвид настъпилото развитие на правото на Съюза, в частност поради приемането на Директивата „Телевизия без граници“ и на Директивата за спътниковото излъчване, които целят да осигурят преход от национални пазари към единен пазар на производство и разпространение на програми.

iv) По обосноваването на ограничението на свободното предоставяне на услуги с оглед на целта да се поощри публиката да посещава футболните стадиони

122 FAFL и др., както и MPS твърдят при условията на евентуалност, че разглежданото в главните производства ограничение е необходимо с оглед на спазването на така нареченото правило „на периода на изключване“, което забранява излъчването в Обединеното кралство на футболни срещи в събота следобед. Това правило имало за цел да поощри публиката да посещава стадионите по време на футболните мачове, и по-конкретно мачовете от по-нисшите дивизии, като според FAFL и др. и MPS поставената цел нямало как да се постигне, ако телевизионните зрители в Обединеното кралство могли свободно да гледат срещите от Premier League, излъчвани от други държави членки от страна на телевизионните оператори.

123 В това отношение, дори да се предположи, че целта да се поощри публиката да посещава стадионите би могла да обоснове ограничение на основните свободи, достатъчно е да се отбележи, че във всеки случай спазването на това правило може да се осигури чрез договорно ограничаване, част от склучения между носителя на права и излъчващата организация лицензионен договор, в съответствие с което организацията не трябва да излъчва тези срещи от Premier League по време на периодите на изключване. Не може всъщност да се отрече, че подобна мярка би нанесла по-слаба вреда на основните свободи отколкото прилагането на разглежданото в главните производства ограничение.

124 Следователно ограничението, което се състои в забраната за използване на чуждестранни средства за декодиране, не може да се обоснове с целта да се поощрява публиката да посещава футболните стадиони.

125 С оглед на изложеното дотук на поставените въпроси следва да се отговори, че член 56 ДФЕС следва да се тълкува в смисъл, че не допуска правна уредба на държава членка, определяща като незаконни вноса, продажбата и използването в тази държава на чуждестранни средства за декодиране, които позволяват достъпа до кодирана услуга за спътниково излъчване с произход в друга държава членка и включваща обекти, защитени от правото на първата държава.

б) Относно използването на чуждестранни средства за декодиране вследствие на предоставяне на фиктивна идентичност и фиктивен адрес и относно използването на тези средства за търговски цели (осми въпрос, буква в) по дело C-403/08 и шести въпрос, подточки ii) и iii) по дело C-429/08)

126 С поставените от тях въпроси запитващите юрисдикции искат да установят по същество дали изводът, направен в точка 125 от настоящото решение, отпада поради обстоятелствата, от една страна, че чуждестранното средство за

декодиране е било придобито или задействано чрез предоставянето на фиктивна идентичност и фиктивен адрес с намерение да се заобиколи разглежданото в делата в главните производства териториално ограничение, и от друга страна, че това средство е използвано с търговски цели, макар да е било предназначено за частно ползване.

- 127 По отношение на първото обстоятелство, то действително е в състояние да произведе последици в договорните отношения между посочилия фиктивна идентичност и фиктивен адрес приобретател и доставчика на устройството, който по-специално може да претендира обезщетение от приобретателя, ако посочените от последния фиктивна идентичност и фиктивен адрес са му причинили вреда или са довели до ангажиране на отговорността му спрямо организация като FAFL. За сметка на това подобно обстоятелство не обезсилва направения в точка 125 от настоящото решение извод, тъй като не засяга броя на заплатилите за приемането на предаванията ползватели.
- 128 Същото се отнася и до второто обстоятелство, когато средството за декодиране се използва за търговски цели, макар да е било предназначено за частно ползване.
- 129 В това отношение следва да се уточни, че нищо не пречи размерът на договорното между съответните носители на правата и излъчващите организации възнаграждение да се изчислява в зависимост от обстоятелството, че някои клиенти използват средствата за декодиране по търговски начин, докато други си служат с тях за частно ползване.
- 130 По този начин, като пренесе това обстоятелство в отношенията си със своите клиенти, излъчващата организация може да изиска различна такса за достъп до нейните услуги, в зависимост от това дали предоставеният достъп има търговско или частно предназначение.

131 Опасността обаче някои лица да използват чуждестранни средства за декодиране, без да зачитат определеното им предназначение, е сравнима с опасността в случай на използване на средства за декодиране в изцяло вътрешните случаи, тоест в случаите на използване от клиенти, пребиваващи на територията на държавата членка на предаването. При тези условия второто посочено по-горе обстоятелство не би могло да обоснове териториално ограничаване на свободното предоставяне на услуги и поради това не обезсилва направения в точка 125 от настоящото решение извод. Това обаче не предопределя направената във втората част от настоящото решение правна преценка — от авторскоправна гледна точка — на използването на сателитните предавания с търговски цели след тяхното приемане.

132 Предвид изложеното на поставените въпроси следва да се отговори, че направеният в точка 125 от настоящото решение извод не се поставя под съмнение нито от това, че чуждестранно средство за декодиране е било придобито или задействано чрез предоставянето на фиктивна идентичност и фиктивен адрес с намерение да се заобиколи разглежданото териториално ограничение, нито от това, че средството е използвано с търговски цели, макар да е било предназначено за частно ползване.

в) По другите въпроси, свързани със свободата на движение (втора част на девети въпрос по дело С-403/08 и седми въпрос по дело С-429/08)

133 С оглед на отговора, даден на буква б) от осми въпрос и на първата част от девети въпрос по дело С-403/08, както и на подточка i) от шести въпрос по дело С-429/08, не се налага да се разглежда втората част от девети въпрос по дело С-403/08, нито седми въпрос по дело С-429/08.

4. Правилата на ДФЕС в областта на конкуренцията

- 134 С десети въпрос по дело С-403/08 и с осми въпрос по дело С-429/08 запитващите юрисдикции искат да установят по същество дали клаузите в лицензионен договор за изключителни права между носител на права на интелектуална собственост и излъчваща организация представляват забранено от член 101 ДФЕС ограничение на конкуренцията, когато с тях се създава задължение за организацията да не предоставя средства за декодиране, даващи достъп до защитените обекти на носителя на права извън територията, за която се отнася съответният лицензионен договор.
- 135 Най-напред следва да се припомни, че забраната в член 101, параграф 1 ДФЕС се отнася до договор, който има за цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията. Алтернативната връзка между двете предполага, че първо трябва да се търси съществуването само на един критерий — в случая целта на споразумението. Едва на следващо място, когато анализът на съдържанието на споразумението не показва наличие в достатъчна степен на засягане на конкуренцията, трябва да се разгледа неговият резултат, като за установяване на неговата забрана е необходимо да са налице обстоятелства, установяващи че всъщност конкуренцията е била в значителна степен или предотвратена, или ограничена, или нарушена (вж. в този смисъл Решение от 4 юни 2009 г. по дело T-Mobile Netherlands и др., С-8/08, Сборник, стр. I-4529, точка 28, както и Решение от 6 октомври 2009 г. по дело GlaxoSmithKline Services и др./Commission и др., С-501/06 Р, С-513/06 Р, С-515/06 Р и С-519/06 Р, Сборник, стр. I-9291, точка 55).
- 136 За да се прецени евентуалната антиконкурентна цел на дадено споразумение, следва да се разгледат по-конкретно съдържанието на разпоредбите му, целите, които то се стреми да постигне, и икономическият и правен контекст, в който то се вписва (вж. в този смисъл Решение по дело GlaxoSmithKline Services и др./Commission и др., посочено по-горе, точка 58 и цитираната съдебна практика).

- 137 По отношение на договорите за лицензиране на права на интелектуалната собственост съгласно практиката на Съда само обстоятелството, че носител на права е предоставил на даден единствен лицензополучател изключителното право да излъчва от дадена държава членка защитен обект и поради това е забранил за определен период излъчването му от страна на друг лицензополучател, не е достатъчно, за да се установява, че подобно споразумение има антиконкурентна цел (вж. в този смисъл Решение от 6 октомври 1982 г. по дело Coditel и др., известно като „Coditel II“, 262/81, Recueil, стр. 3381, точка 15).
- 138 При тези условия и съгласно член 1, параграф 2, буква в) от Директивата за спътниковото излъчване носителят на права може поначало да отстъпи за определен период на даден единствен лицензополучател изключителното право за спътниково излъчване на защитен обект само от една държава членка на предаване или от няколко държави членки.
- 139 При все това по отношение на териториалните ограничения за упражняването на подобно право следва да се припомни, че съгласно практиката на Съда споразумение, което е насочено към възстановяване на разделянето на националните пазари, може да създава пречки пред целта на Договора за осъществяване на интеграция на тези пазари чрез създаването на общ пазар. По този начин договори, целящи да разделят националните пазари по националните граници или да направят по-трудна взаимната свързаност на националните пазари, трябва да се считат поначало за споразумения, които имат за цел да ограничат конкуренцията по смисъла на член 101, параграф 1 ДФЕС (в областта на лекарствени продукти вж. по аналогия Решение от 16 септември 2008 г. по дело Sot. Lélos kai Sia и др., C-468/06-C-478/06, Сборник, стр. I-7139, точка 65, както и Решение по дело GlaxoSmithKline Services и др./Commission и др., посочено по-горе, точки 59 и 61).
- 140 Тъй като тази съдебна практика е напълно приложима в областта на презграничното предоставяне на услуги за излъчване, както е видно по-конкретно от точки 118—121 от настоящото решение, следва да се направи извод, че когато лицензионен договор цели да забрани или ограничи презграничното предоставяне на услуги за излъчване, се приема, че той има за цел ограничаването на конкуренцията, освен ако други обстоятелства, свързани с неговия икономически

и правен контекст, не позволяват да се установи, че такъв договор не може да засегне конкуренцията.

- 141 В разглежданите в главните производства дела не се поставя под въпрос самото предоставяне на изключителни лицензи за излъчването на срещи от Premier League. Всъщност тези дела имат отношение само към допълнителните задължения, които целят да осигурят спазването на териториалните ограничения за използването на тези лицензи, съдържащи се в клаузите на сключените между носителите на права и съответните излъчващи организации договори, а именно задължението за тези организации да не предоставят средства за декодиране, позволяващи достъп до защитените обекти с оглед на използването им извън територията, за която се отнася лицензионният договор.
- 142 По отношение на подобни клаузи се налага констатацията, че от една страна, те забраняват на излъчващите организации всяко свързано с тези срещи презгранично предоставяне на услуги, което дава възможност на всяка организация да се предостави абсолютно по обем изключително териториално право в зоната, за която се отнася неговата лицензия, и по този начин да отстрани всякаква конкуренция между различните излъчващи организации в областта на тези услуги.
- 143 От друга страна, FAPL и др. и MPS не посочват никакво обстоятелство, свързано с икономическия и правен контекст на подобни клаузи, което да позволи да се установи, че въпреки изложените в предходната точка съображения клаузите не могат да засегнат конкуренцията и поради това техният предмет не е насочен срещу нея.
- 144 При тези условия, като се има предвид, че посочените клаузи от договорите за предоставяне на изключителни лицензи имат антищконкурентна цел, следва да се направи извод, че те представляват забранено по смисъла на член 101, параграф 1 ДФЕС ограничение на конкуренцията.

- ¹⁴⁵ Следва да се добави, че макар член 101, параграф 1 ДФЕС поначало да не се прилага за договори, попадащи в уточнените в параграф 3 от същия член категории, тъй като клаузите от лицензионни договори като разглежданите в главните производства не са в съответствие с предвидените в последния посочен параграф изисквания поради уточнените в точки 105—124 от настоящото решение мотиви, не възниква хипотезата за неприложимост на член 101, параграф 1 ДФЕС.
- ¹⁴⁶ С оглед на изложеното на поставените въпроси следва да се отговори, че клаузите на договор за изключителна лицензия, сключен между носител на права на интелектуална собственост и излъчваща организация, представляват забранено от член 101 ДФЕС ограничение на конкуренцията, когато създават задължение за организацията да не предоставя средства за декодиране, позволяващи достъпа до защитени обекти на носителя на права с оглед на тяхното използване извън територията, за която се отнася лицензионният договор.

Б — Относно правилата, свързани с използването на предаванията след тяхното приемане

1. Предварителни бележки

- ¹⁴⁷ Втората част от преюдициалните въпроси цели да установи дали приемането на предавания на срещите от Premier League, както и на свързаните с тях произведения подлежи на ограничаване съгласно директивите, които се отнасят до авторските и сродните им права, поради обстоятелството че то води до възпроизвеждането на тези произведения в паметта на спътников декодер и върху

телевизионен екран, както и поради показването на тези произведения пред публика от страна на собствениците на разглежданите заведения.

- 148 В това отношение трябва да се припомни, че видно от точки 37 и 57 от настоящото решение, две категории лица могат да се позовават на права на интелектуална собственост, отнасящи се до телевизионни предавания като разглежданите в делата в главните производства, а именно, от една страна, авторите на съответните произведения, и от друга страна, излъчващите организации.
- 149 Най-напред, що се отнася до авторите, те могат да се позоват на авторското право, което е свързано с използваните в рамките на посочените предавания произведения. В разглежданите дела е безспорно, че FAFL може да се позовава на авторско право по отношение на различни произведения, съдържащи се в излъчваните предавания, и по-специално началната видеозаставка, химна на Premier League, предварително записани филми с най-интересните моменти от скоро проведените срещи от Premier League или различни елементи от графичното оформление.
- 150 По-нататък, що се отнася до излъчващите организации като Multichoice Hellas, те могат да се позовават на правото на записване на техните предавания, предвидено в член 7, параграф 2 от Директивата за сродните права, на посоченото в член 8, параграф 3 от същата директива право на публично съобщаване на техните предавания или на правото на възпроизвеждане на техните фиксирани предавания, уредено в член 2, буква д) от Директивата относно авторското право.
- 151 При все това поставените в главните производства въпроси не се отнасят до подобни права.

152 При тези обстоятелства Съдът следва да ограничи изследването до член 2, буква а), член 3, параграф 1 и член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право, които закрилят авторското право върху произведенията, използвани в рамките на разглежданите в главните производства телевизионни предавания, а именно върху началната видеозаставка, химна на Premier League, предварително записаните филми с най-интересните моменти от скоро проведените срещи от Premier League или различни елементи от графичното оформление.

2. Относно правото на възпроизвеждане, предвидено в член 2, буква а) от Директивата относно авторското право (четвърти въпрос по дело C-403/08)

153 С този въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали член 2, буква а) от Директивата относно авторското право трябва да се тълкува в смисъл, че правото на възпроизвеждане се простира и спрямо създаването в паметта на спътников декодер и върху телевизионен екран на временни откъси от произведенията, които са последователни и веднага се заличават и заместват от следващи откъси. В този контекст тя поставя въпроса по-специално дали нейната преценка трябва да се извърши по отношение на всички откъси, които образуват едно цяло, или само по отношение на тези, които съществуват към даден момент.

154 Най-напред следва да се припомни, че понятието „възпроизвеждане“ в член 2 от посочената директива е понятие на правото на Съюза, което трябва да получи самостоятелно и еднакво тълкуване в рамките на Съюза (Решение по дело Infopaq International, посочено по-горе, точки 27—29).

155 Що се отнася до неговото съдържание, в точка 97 от настоящото решение вече бе посочено, че авторското право по смисъла на споменатия член 2, буква а) може да се приложи само спрямо обект, който е собствено интелектуално творение на своя автор (Решение по дело Infopaq International, посочено по-горе, точка 37).

- 156 В този смисъл Съдът е уточнил, че различните части на произведението се ползват със закрилата по тази разпоредба, при условие че съдържат някои от елементите, които са израз на собственото интелектуално творение на автора на произведението (Решение по дело Infopaq International, посочено по-горе, точка 39).
- 157 Това предполага необходимостта да се разгледа съвкупността, състояща се от едновременно възпроизведените откъси — тоест съвкупността, която съществуват към определен момент — за да се установи дали тя съдържа такива елементи. При положителен отговор тази съвкупност трябва да се квалифицира като частично възпроизвеждане по смисъла на член 2, буква а) от Директивата относно авторското право (вж. в този смисъл Решение по дело Infopaq International, посочено по-горе, точки 45 и 46). В това отношение е без значение дали дадено произведение е било възпроизведено чрез последователни откъси, които са могли да просъществуват за много кратко време, тъй като се заличават незабавно в рамките на определен технически способ.
- 158 В светлината на изложеното запитващата юрисдикция следва да прецени дали създаването на временни откъси от произведения в паметта на спътников декодер и върху телевизионен екран води до случаи на възпроизвеждане по смисъла на член 2, буква а) от Директивата относно авторското право.
- 159 Следователно на поставения въпрос следва да се отговори, че член 2, буква а) от Директивата относно авторското право трябва да се тълкува в смисъл, че правото на възпроизвеждане се простира и спрямо временните откъси от произведенията в паметта на спътников декодер и върху телевизионен екран, при условие че тези откъси съдържат елементи, които са израз на собственото интелектуално творение на съответните автори, като е необходимо да се разгледа съвкупността, състояща се от едновременно възпроизведените откъси, за да се установи дали тя съдържа такива елементи.

3. Относно предвиденото в член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право изключение от правото на възпроизвеждане (пети въпрос по дело С-403/08)

¹⁶⁰ Със своя въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали действията на възпроизвеждане, каквито са разглежданите по дело С-403/08, осъществени в паметта на спътников декодер и върху телевизионен екран, отговарят на посочените в член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право условия и следователно дали тези действия могат да бъдат осъществявани без разрешение от носителите на авторски права.

а) Предварителни бележки

¹⁶¹ Съгласно член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право дадено действие на възпроизвеждане е освободено от правото на възпроизвеждане, предвидено в член 2 от нея, ако отговаря на пет условия, а именно когато:

— това действие е временно,

— има преходен или инцидентен характер,

— представлява неразделна и съществена част от технологичния процес,

— неговата единствена цел е да позволи предаването в мрежа между трети лица чрез посредник или законно използване на произведение или закрилян обект и

— посоченото действие няма самостоятелно стопанско значение.

¹⁶² Съгласно съдебната практика изброените по-горе условия трябва да се тълкуват стриктно, тъй като член 5, параграф 1 от директивата представлява изключение от установеното в нея общо правило, че носителят на авторското право разрешава всяко възпроизвеждане на своето защитено произведение (Решение по дело Infopaq International, посочено по-горе, точки 56 и 57).

¹⁶³ При все това тълкуването на посочените условия трябва да позволява да се запази полезното действие на така установеното изключение и да се зачете неговата цел, така както тя произтича по-специално от съображение 31 от Директивата относно авторското право и от Обща позиция (ЕО) № 48/2000 от 28 септември 2000 година, приета от Съвета с оглед приемането на тази директива (ОВ С 344, стр. 1).

¹⁶⁴ Следователно съобразно неговата цел това изключение трябва да направи възможно и да осигури развитието и функционирането на нови технологии, както и да поддържа справедлив баланс между правата и интересите на носителите на права, от една страна, и от друга страна, на ползвателите на закриляни обекти, които желаят да се възползват от тези нови технологии.

б) Относно спазването на условията, предвидени в член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право

- 165 Безспорно е, че разглежданите действия на възпроизвеждане отговарят на първо, второ и трето от посочените в член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право условия, тъй като са временни, преходни и са неразделна част от даден технологичен процес, осъществен чрез спътников декодер и чрез телевизионен апарат с оглед на възможността за приемане на излъчваните предавания.
- 166 По този начин остава да се прецени само спазването на четвъртото и петото условие.
- 167 Най-напред, във връзка с четвъртото условие трябва веднага да се посочи, че разглежданите действия на възпроизвеждане не целят да позволят предаването в мрежа между трети лица чрез посредник. Поради това алтернативно трябва да се разгледа дали те имат за единствена цел да позволят законното използване на произведение или закрилян обект.
- 168 В това отношение, както следва от съображение 33 на Директивата относно авторското право, дадено използване се счита за законно, когато е разрешено от носителя на съответното право или когато не е ограничено от приложимото законодателство.
- 169 Тъй като използването на разглежданите в главните производства произведения не е разрешено от носителите на авторски права, следва да се прецени дали разглежданите действия целят да се позволи неограничено от приложимото законодателство използване на произведения.

- 170 По този въпрос е безспорно, че тези мимолетни действия на възпроизвеждане правят възможно правилното функциониране на спътниковия декодер и на телевизионния екран. От гледна точка на телевизионните зрители те правят възможно приемането на предаванията, съдържащи защитени произведения.
- 171 Само по себе си обаче приемането на тези предавания, а именно тяхното прихващане и изобразяване в тесен кръг, не представлява ограничено от законодателството на Съюза или на Обединеното кралство действие, което впрочем следва от текста на петия преюдициален въпрос по дело C-403/08, поради което това действие е законно. Освен това от точки 77—132 от настоящото решение следва, че подобно приемане на предавания трябва да се счита за законно в случаите на предавания с произход от държава членка, различна от Обединеното кралство, когато то се осъществява посредством чуждестранно средство за декодиране.
- 172 При тези обстоятелства следва да се приеме, че посочените действия на възпроизвеждане имат за цел единствено да позволят „законното използване“ на произведенията по смисъла член 5, параграф 1, буква б) от Директивата относно авторското право.
- 173 По този начин действията на възпроизвеждане, каквито са разглежданите в главното производство, са съобразени с предвиденото в тази разпоредба четвърто условие.
- 174 Накрая, що се отнася до предвиденото в същата разпоредба пето условие, трябва да се посочи, че осъществените в рамките на даден технологичен процес действия на възпроизвеждане позволяват достъпа до защитените произведения. Тъй като те имат стопанско значение, достъпът до тях по необходимост също придобива стопанско значение.

175 Въпреки това, за да не се отнеме полезното действие от предвиденото в член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право изключение, е необходимо това стопанско значение да бъде и самостоятелно, тоест да надхвърля стопанската изгода, извлечена само от приемането на съдържащо защитени произведения предаване, което означава да надхвърля изгодата от неговото обикновено прихващане и изобразяване.

176 В главното производство временните действия на възпроизвеждане, които са осъществени в паметта на спътников декодер и върху телевизионен екран, са неразделна и несамостоятелна част от процеса на приемане на излъчените предавания, съдържащи разглежданите произведения. Освен това те се осъществяват независимо от въздействието, а дори и от съзнанието на лицата, които по този начин получават достъп до защитените произведения.

177 Поради това тези временни действия на възпроизвеждане не могат да създадат допълнителна стопанска изгода, която да надхвърли изгодата, извлечена само от прихващането на разглежданите предавания.

178 Следователно разглежданите в главното производство действия на възпроизвеждане не биха могли да се считат за такива със самостоятелно стопанско значение. Поради това те отговарят на петото условие, предвидено в член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право.

179 Този извод, както и изводът, посочен в точка 172 от настоящото решение, се потвърждават впрочем от целта на разпоредбата, която се стреми да осигури развитието и функционирането на нови технологии. Действително, в ако се приеме, че разглежданите действия не са съобразени с определените в член 5,

параграф 1 от Директивата относно авторското право условия, всички телевизионни зрители, ползващи модерни устройства, които, за да функционират, се нуждаят от осъществяването на посочените действия на възпроизвеждане, ще се окажат лишени от възможността да приемат предаванията, които съдържат излъчвани произведения поради липсата на разрешение от страна на носителите на авторски права. Това би създавало неудобство и дори би парализирало ефективното разпространение, както и ефективния принос на нови технологии, въпреки изразената в съображение 31 от Директивата относно авторското право воля на законодателя на Съюза.

¹⁸⁰ С оглед на изложеното следва да се направи извод, че действия на възпроизвеждане като разглежданите в главното производство отговарят и на петте условия, установени в член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право.

¹⁸¹ При все това, за да може да се прави позоваване на предвиденото в разглежданата разпоредба изключение, е необходимо още тези действия да отговарят на условията по член 5, параграф 5 от Директивата относно авторското право. Достатъчно е да се посочи в това отношение, че предвид изложените в точки 163—179 от настоящото решение съображения споменатите действия изпълняват и тези условия.

¹⁸² Следователно на поставения въпрос следва да се отговори, че действията на възпроизвеждане като разглежданите по дело С-403/08, които се осъществяват в паметта на спътников декодер и върху телевизионен екран, отговарят на посочените в член 5, параграф 1 от Директивата относно авторското право условия и следователно могат да бъдат осъществявани без разрешение от съответните носители на авторски права.

4. Относно понятието „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директивата относно авторското право (шести въпрос по дело C-403/08)

183 С въпроса си запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали понятието „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директивата относно авторското право трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася до предаването на излъчените произведения чрез телевизионен екран и високоговорители пред присъстващи в заведение клиенти.

184 Най-напред, следва да се посочи, че член 3, параграф 1 от Директивата относно авторското право не уточнява понятието „публично разгласяване“ (Решение от 7 декември 2006 г. по дело SGAE, C-306/05, Recueil, стр. I-11519, точка 33).

185 При тези условия и съгласно постоянната съдебна практика следва да се определят смисълът и обхватът му с оглед на преследваните от тази директива цели и с оглед на контекста, в който се вписва тълкуваната разпоредба (Решение по дело SGAE, посочено по-горе, точка 34 и цитираната съдебна практика).

186 В това отношение трябва най-напред да се припомни, че Директивата относно авторското право има за основна цел да осигури високо равнище на закрила в полза на авторите, като им позволи да получат съответно възнаграждение за използването на техните произведения, по-специално в случаите на публично разгласяване. Следователно понятието за публично разгласяване трябва да се разбира в широк смисъл, както впрочем е изрично посочено в съображение 23 от тази директива (вж. Решение по дело SGAE, посочено по-горе, точка 36).

- 187 По-нататък, следва да се посочи, че съгласно съображение 20 от директивата тя се основава на принципите и правилата, които вече са установени от действащите директиви в областта на интелектуалната собственост, например Директива 92/100, която е кодифицирана с Директивата за сродните права (вж. Решение по дело *Infopaq International*, посочено по-горе, точка 36).
- 188 При тези условия и предвид изискванията за единство на правния ред на Съюза и за неговата последователност, използваните от всички тези директиви понятия трябва да имат едно и също значение, освен ако в конкретно определен законодателен контекст законодателят на Съюза не е изразил различна воля.
- 189 Накрая, посоченият член 3, параграф 1 трябва да се тълкува, доколкото е възможно, в светлината на международното право, и в частност като се вземат предвид Бернската конвенция и Договорът за авторското право. Всъщност Директивата относно авторското право цели да въведе този договор, който в член 1, параграф 4 задължава договарящите страни да спазват членове 1—21 от Бернската конвенция. Същото задължение освен това е предвидено в член 9, параграф 1 от Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (вж. в този смисъл Решение по дело *SGAE*, посочено по-горе, точки 35, 40 и 41, както и цитираната съдебна практика).
- 190 Понятието „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директивата относно авторското право следва да се тълкува в светлината на тези три елемента и да се прецени дали то се отнася до предаването на излъчени произведения чрез телевизионен екран и високоговорители пред присъстващи в заведение клиенти.
- 191 Най-напред, по отношение на понятието за разгласяване от член 8, параграф 3 от Директивата за сродните права и от член 2, буква ж) и член 15 от Договора за изпълненията и звукозаписите следва, че в това понятие се включва „звук или

възпроизведен звук, записан под формата на чуваема от обществена аудитория фонограма“, и обхваща разпространението в ефир или „представяне пред обществена аудитория“.

- 192 По-специално и както се посочва изрично в член 11bis, първа алинея, подточка iii) от Бернската конвенция, това понятие обхваща съобщаване по високоговорители или други подобни апарати, предаващи чрез знаци, звуци или образи, като обхваща, съгласно изложението на мотивите на предложението за Директивата относно авторското право (СОМ(97) 628 окончателен), средство за комуникация като представянето на произведения върху екран.
- 193 При тези условия и след като законодателят на Съюза не е изразил различна воля по отношение на тълкуването на това понятие в Директивата относно авторското право, и по-конкретно в член 3 от нея (вж. точка 188 от настоящото решение), понятието за разгласяване следва да се разбира в широк смисъл, като обхваща всяко предаване на защитените произведения, независимо от използваните средства или технически способности.
- 194 Следвайки подобно тълкуване, Съдът вече се е произнесъл, че собственик на хотел осъществява действие на разгласяване, когато позволява на клиентите си да получат достъп до излъчваните произведения посредством телевизионен приемник чрез съзнателното разпространяване в хотелските стаи на получавания сигнал, който е носител на защитените произведения. В това отношение Съдът подчертава, че подобно действие представлява не само обикновен технически способ за гарантиране или подобряване на приемането на оригиналното предаване в неговата зона на разпространение, но и действие, без което клиентите не биха могли да използват излъчените произведения, въпреки че се намират в тази зона (вж. в този смисъл Решение по дело SGAE, посочено по-горе, точка 42).

- 195 По дело С-403/08 собственикът на заведение съзнателно допуска намиращите се в него клиенти да имат достъп до съдържащо защитени произведения излъчвано предаване посредством телевизионен екран и високоговорители, като се има предвид, че без намесата на този собственик клиентите не могат да използват излъчваните произведения, макар да се намират в зоната на разпространение на предаването. По този начин свързаните с подобно действие обстоятелства се оказват сравними с тези, които са били предмет на посоченото по-горе Решение по дело SGAE.
- 196 При тези условия следва да се направи извод, че осъществява разгласяване собственик на заведение, който съзнателно предава излъчвани произведения чрез телевизионен екран и високоговорители пред присъстващите в заведението клиенти.
- 197 При все това, за да може за излъченото произведение да е приложимо понятието за публично разгласяване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директивата относно авторското право при обстоятелства като тези в главното производство, е необходимо предаването му да се осъществи пред нова публика, тоест публика, която авторите на защитените произведения не са имали предвид, когато са разрешили тяхното използване чрез първоначалното публично разгласяване (вж. в този смисъл Решение по дело SGAE, посочено по-горе, точки 40 и 42, както и Определение от 18 март 2010 г. по дело Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgou Theatrikou kai Optikoakoustikou Ergou, C-136/09, точка 38).
- 198 В това отношение следва да се припомни, че когато разрешават излъчването на своите произведения, тези автори имат предвид поначало само притежателите на телевизионни приемници, които индивидуално или в тяхното частно и семейно обкръжение получават сигнала и следят предаванията. Щом обаче предаването на излъчваното произведение се осъществява в достъпно за обществеността място за допълнителна публика, която притежателят на телевизионния приемник допуска да слуша или да гледа произведението, то подобна съзнателна проява трябва да се счита за действие, с което въпросното произведение се разгласява пред нова публика (вж. в този смисъл Решение по дело

SGAE, посочено по-горе, точка 41 и Определение по дело Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon, посочено по-горе, точка 37).

- 199 Това е така при предаването на излъчвано произведение от страна на собственика на заведение на присъстващи там клиенти, тъй като клиентите са допълнителна публика, която не е била взета предвид от авторите при предоставянето на разрешение за излъчване на техните произведения.
- 200 Освен това, за да е налице публично разгласяване, излъчаното произведение трябва да бъде предадено на „публика[...]“, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването“ по смисъла на съображение 23 от Директивата относно авторското право.
- 201 В това отношение от посочената по-горе Обща позиция № 48/2000 е видно, че това съображение следва предложението на Европейския парламент, който е искал в съображението да се уточни, че публичното разгласяване по смисъла на посочената директива не се отнася до „преките представяния или изпълнения“ — понятия, препращащи към понятията „публично представяне или изпълнение“ съгласно член 11, първа алинея от Бернската конвенция, като последните понятия обхващат изпълнението на произведения пред публика, имаща пряк физически досег с актьора или с изпълнителя на тези произведения (вж. наръчника към Бернската конвенция — тълкувателен документ, изготвен от СОИС, който, без да има задължителна сила, все пак допринася за тълкуването на тази конвенция, като Съдът е обърнал внимание на това в точка 41 от Решение по дело SGAE, посочено по-горе).
- 202 По този начин, за да се изключи подобно пряко публично представяне и изпълнение от обхвата на понятието за публично разгласяване съгласно Директивата относно авторското право, в съображение 23 се уточнява, че публичното разгласяване се отнася до всяко съобщаване на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването.

- 203 Именно такъв елемент на пряк физически контакт обаче липсва в случаите на предаване на излъчвано произведение чрез телевизионен екран и високоговорители в място като заведение пред присъстваща там публика, която обаче не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването по смисъла на съображение 23 от Директивата относно авторското право, което е мястото на излъчваното представяне (вж. в този смисъл Решение по дело SGAE, посочено по-горе, точка 40).
- 204 Накрая, следва да се посочи, че има своето значение и доходоносният характер на дадено „разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директивата относно авторското право (вж. в този смисъл Решение по дело SGAE, посочено по-горе, точка 44).
- 205 В случай като този в главното производство не би могло да се оспори, че от една страна, собственикът предава излъчвани произведения в своето заведение с цел да получи изгода, и от друга страна, че това предаване е възможно да привлече заинтересовани от така предложените произведения клиенти. Поради това разглежданото предаване се отразява върху посещаемостта на заведението и в крайна сметка върху неговите икономически резултати.
- 206 Следователно разглежданото публично разгласяване има доходоносен характер.
- 207 С оглед на гореизложеното на поставения въпрос следва да се отговори, че понятието „публично разгласяване“ съгласно член 3, параграф 1 от Директивата относно авторското право трябва да се тълкува в смисъл, че обхваща предаването на излъчените произведения чрез телевизионен екран и високоговорители пред присъстващи в заведение клиенти.

5. Относно действието на Директивата за спътниковото излъчване (седми въпрос по дело C-403/08)

- 208 Със своя въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали Директивата за спътниковото излъчване има отражение по отношение на правомерността на действията на възпроизвеждане, осъществени в паметта на спътников декодер и върху екран на телевизор.
- 209 В това отношение следва да се припомни, че Директивата за спътниковото излъчване предвижда само минимална хармонизация на някои аспекти от защитата на авторските и сродните им права в случаите на публично разгласяване чрез спътник или на препредаване по кабел на предавания с произход от други държави членки. За разлика обаче от Директивата относно авторското право тези правила за минимално хармонизиране не предоставят елементи, от които да се определи правомерността на действията на възпроизвеждане, осъществени в паметта на спътников декодер и върху екран на телевизор (вж. по аналогия Решение от 3 февруари 2000 г. по дело Egeda, C-293/98, Recueil, стр. I-629, точки 25 и 26, както и Решение по дело SGAE, посочено по-горе, точка 30).
- 210 Следователно на поставения въпрос следва да се отговори, че Директивата за спътниковото излъчване трябва да се тълкува в смисъл, че няма отражение по отношение на правомерността на действията на възпроизвеждане, осъществени в паметта на спътников декодер и върху екран на телевизор.

IV — По съдебните разноски

- 211 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящето дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Понятието „незаконно устройство“ съгласно член 2, буква д) от Директива 98/84/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 1998 година относно правната защита на услуги, основаващи се на или състоящи се от достъп под условие, трябва да се тълкува в смисъл, че то не се отнася нито до чуждестранните средства за декодиране — които предоставят достъп до услуги за спътниково излъчване, предоставяни от излъчваща организация, произвеждат се и се търгуват с разрешението на тази организация, но се използват против нейната воля извън географската зона, за която са доставени, — нито до тези, които са придобити или задействани чрез предоставяне на фиктивно име и фиктивен адрес, или до тези, които са използвани в нарушение на договорно ограничение, допускащо използването им само за частни цели.

- 2) Член 3, параграф 2 от Директива 98/84 допуска национална правна уредба, която препяства използването на чуждестранни средства за декодиране, включително тези, които са придобити или задействани чрез предоставяне на фиктивно име и фиктивен адрес, или тези, които са използвани в нарушение на договорно ограничение, допускащо използването им само за частни цели, тъй като подобна правна уредба не попада в координираната от тази директива област.

- 3) Член 56 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че
  - не допуска правна уредба на държава членка, определяща като незаконни вноса, продажбата и използването в тази държава на чуждестранни средства за декодиране, които позволяват достъпа до

кодирана услуга за спътниково излъчване с произход в друга държава членка и включваща обекти, защитени от правото на първата държава,

- този извод не се поставя под съмнение нито от това, че чуждестранно средство за декодиране е било придобито или задействано чрез предоставянето на фиктивна идентичност и фиктивен адрес с намерение да се заобиколи разглежданото териториално ограничение, нито от това, че средството е използвано с търговски цели, макар да е било предназначено за частно ползване.

- 4) Клаузите на договор за изключителна лицензия, сключен между носител на права на интелектуална собственост и излъчваща организация, представляват забранено от член 101 ДФЕС ограничение на конкуренцията, когато създават задължение за организацията да не предоставя средства за декодиране, позволяващи достъпа до защитени обекти на носителя на права с оглед на тяхното използване извън територията, за която се отнася лицензионният договор.
- 5) Член 2, буква а) от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество трябва да се тълкува в смисъл, че правото на възпроизвеждане се простира и спрямо временните откъси от произведенията в паметта на спътников декодер и върху телевизионен екран, при условие че тези откъси съдържат елементи, които са израз на собственото интелектуално творение на съответните автори, като е необходимо да се разгледа съвкупността, състояща се от едновременно възпроизведените откъси, за да се установи дали то съдържа такива елементи.

- 6) Действията на възпроизвеждане като разглежданите по дело С-403/08, които са осъществени в паметта на спътников декодер и върху телевизионен екран, отговарят на посочените в член 5, параграф 1 от Директива 2001/29 условия и следователно могат да бъдат осъществявани без разрешение от носителите на съответните авторски права.

- 7) Понятието „публично разгласяване“ съгласно член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че обхваща предаването на излъчените произведения чрез телевизионен екран и високоговорители пред присъстващи в заведение клиенти.

- 8) Директива 93/83/ЕИО на Съвета от 27 септември 1993 година относно координирането на някои правила, отнасящи се до авторското право и сродните му права, приложими към спътниковото излъчване и кабелно-препращане, трябва да се тълкува в смисъл, че няма отражение по отношение на правомерността на действия на възпроизвеждане, осъществени в паметта на спътников декодер и върху екран на телевизор.

Подписи